

5^e Deel
Statistische gegevens

I. Statistieken van de geneeskundige verzorging

1. Aantal individuele zorgverleners

a. Grondige herziening

De wijze waarop de individuele zorgverleners worden geteld, is sinds 2009 sterk geëvolueerd. Een methodologische herziening bleek nodig om de samenhang te waarborgen van de gegevens die aan de internationale instellingen (de OESO, de WGO, Eurostat) worden verstrekt.

De tabellen over de individuele zorgverleners in dit jaarverslag hebben dezelfde structuur als die in het jaarverslag 2009. Ze waren oorspronkelijk bedoeld voor het beheer van de verzekering voor geneeskundige verzorging, maar worden nu gebruikt voor zeer uiteenlopende doeleinden, bv. planning en onderzoek. Ook in het kader van internationale vergelijkingen worden enkel deze statistieken geleverd.

Het RIZIV gebruikt sinds 2009 de volgende benamingen:

- zorgverleners: beroepsbeoefenaars met het recht om prestaties te verrichten in het kader van de verzekering voor geneeskundige verzorging en inrichtingen/instellingen in het kader van de verzekering
- beroepsbeoefenaars met het recht om prestaties te verrichten in het kader van de verzekering voor geneeskundige verzorging die vroeger “zorgverleners in activiteit” werden genoemd (zie punt c)
- actieve beroepsbeoefenaars op basis van bepaalde activiteitscriteria die vroeger “zorgverleners met een activiteit of met een profiel” werden genoemd (zie punt c).

De tabellen bevatten niet de beroepsbeoefenaars die verzorging verlenen buiten de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging, en ook niet degenen die niet-verzorgende functies uitoefenen in het gezondheidssysteem (bv. arbeidsgeneesheer, enz.). Ze bevatten ook nog niet de loontrekkende beroepsbeoefenaars (die dus niet attesteren) in ziekenhuizen, in revalidatiecentra, in het kader van beschermd wonen of in psychiatrische verzorgingstehuizen.

De categorie van de zorgkundigen is niet meer opgenomen in de tabellen. Sinds juni 2010 gebeurt de registratie van de zorgkundigen immers door de Federale overheidsdienst Volksgezondheid. Het RIZIV beschikt dus niet meer over een globaal overzicht.

b. Hergroepering van de bevoegdheden

De in tabellen 1 en 2 vermelde specialisten en beroepen zijn gegroepeerd volgens hun bevoegdheidscode.

 Opdat verzorging door gezondheidsprofessionelen zou terugbetaald worden, moeten die professionelen bij het RIZIV ingeschreven zijn. Het RIZIV kent een [bevoegdheidscode](#) van 3 cijfers toe volgens het specialisme. Die bevoegdheidscode maakt deel uit van het RIZIV-nummer.

HERGROEPING VAN DE MEDISCHE SPECIALISMEN

De internationale instellingen onderscheiden 6 categorieën van specialismen: huisartsgeneeskunde, kindergeneeskunde, gynaecologie-verloskunde, psychiatrie, medische specialismen en heilkundige specialismen.

 Ter herinnering: De Federale overheidsdienst (FOD) Volksgezondheid erkent **de gediplomeerde geneesheren** voor een bepaald specialisme. Om verzorging te verlenen moeten de geneesheren ook bij de Orde van geneesheren ingeschreven zijn.

Elk specialisme is gehergroepeerd in een van die categorieën, met uitzondering van de niet-erkennde geneesheren (zie hierna). Conform aan die internationale richtlijnen:

- zijn de urgentiegeneesheren, de geneesheren van acute geneeskunde en ook de anesthesisten ondergebracht bij de heelkundige specialismen
- zijn de geneesheren-specialisten met een dubbel specialisme (bv. kinderarts met brevet van acute geneeskunde) geklasseerd in hun oorspronkelijk specialisme
- zijn de stomatologen gegroepeerd met de tandartsen en dus niet hernomen bij de geneesheren.

In tegenstelling tot de internationale richtlijnen zijn de zeldzame kinderartsen met een dubbel specialisme buiten de kindergeneeskunde opgenomen in de groep van de kindergeneeskunde.

Bepaalde specialismen die de FOD Volksgezondheid erkent, hebben geen RIZIV-nummer en zijn dus niet in de tabellen opgenomen (bv. arbeidsgeneeskunde, gegevensbeheer, enz.).

Tabellen 1 en 2 hernemen enkel de beroepsbeoefenaars met een activiteit in 2011.

De **niet-erkende geneesheren** die bij de FOD Volksgezondheid zonder bijzondere erkende beroepstitel zijn geregistreerd maar die zijn ingeschreven bij de Orde van geneesheren, worden in een nieuwe categorie "niet-gespecialiseerd" ingedeeld. Hun RIZIV-nummer verwijst niet naar een erkenning als huisarts of geneesheer-specialist. Zij mogen slechts een beperkt aantal vergoedbare prestaties uitvoeren. De algemeen geneeskundigen met verworven rechten die niet als huisarts zijn erkend, bevinden zich eveneens in die categorie.

De **geneesheren in opleiding** zijn afzonderlijk in de telling opgenomen. Er wordt geen rekening gehouden met hun volume van prestaties (bepaalde of alle prestaties zijn geregistreerd op naam van hun stagemeester). Zij zijn niet opgenomen in het totaal van de beroepsbeoefenaars met het recht om prestaties te verrichten, en ook niet in het totaal van de actieve beroepsbeoefenaars.

 Geneesheren in opleiding zijn personen van wie het stageplan als geneesheer-specialist of algemeen geneeskundige door de FOD Volksgezondheid is erkend en die bij de Orde van geneesheren zijn ingeschreven.

HERGROEPING VAN DE NIET-MEDISCHE GEZONDHEIDSBEROEPEN

Sommige actieve beroepsbeoefenaars staan voor bepaalde specialismen dubbel geregistreerd (bandagist en verstreker van implantaten, bandagist en orthopedist, vroedvrouw en verpleegster, enz.). Om dubbele registraties te verwijderen zijn bepaalde beroepen gegroepeerd.

Apothekers: personen met een diploma van apotheker die een inschrijvingsnummer als apotheker hebben verkregen bij de FOD Volksgezondheid. In deze groep zijn de **apothekers-biologen** (apothekers die door de FOD Volksgezondheid erkend zijn om prestaties inzake klinische biologie te verrichten) de enige waarvan de activiteit individueel bij het RIZIV is geregistreerd.

Tandheelkundigen: ("tandartsen" in de tabellen): gediplomeerden in de tandheelkunde die door de bevoegde provinciale geneeskundige commissies voor tandheelkundigen (FOD Volksgezondheid) gemachtigd zijn om hun beroep uit te oefenen. Volgens de internationale richtlijnen zijn de geneesheren-specialisten in stomatologie die een erkenning als tandarts-stomatoloog hebben in deze categorie opgenomen vanaf het jaarverslag 2009. Dit was ook zo in de jaarverslagen tot 2006. In de jaarverslagen 2007 en 2008 waren ze opgenomen bij de geneesheren.

Vroedvrouwen: gediplomeerden die door de bevoegde provinciale geneeskundige commissies voor vroedvrouwen (FOD Volksgezondheid) gemachtigd zijn om hun beroep uit te oefenen en van wie daarboven bij het RIZIV bekend is dat ze hun beroep nog uitoefenen. Vroedvrouwen die ook een bekwaamheid van verpleegster hebben, zijn gegroepeerd in de groep verpleegkundigen-vroedvrouwen.

Verpleegkundigen: gediplomeerden die door de bevoegde provinciale geneeskundige commissies voor verpleegkundigen (FOD Volksgezondheid) gemachtigd zijn om hun beroep uit te oefenen en die door de Dienst voor geneeskundige verzorging ingeschreven zijn op de lijst van de verpleegkundigen. De verpleegkundigen die ook een bekwaamheid van vroedvrouw hebben, zijn gegroepeerd in de groep verpleegkundigen-vroedvrouwen.

Kinesitherapeuten: gediplomeerden in de kinesitherapie die erkend zijn door de FOD Volksgezondheid om hun beroep uit te oefenen.

Paramedici: personen erkend door de bevoegde erkenningsraden, die meerdere RIZIV-bevoegdheidscodes kunnen bezitten. Zij zijn hoofdzakelijk gegroepeerd in 2 categorieën om dubbels te vermijden:

- een categorie die materiaal kan afleveren: bandagisten, orthopedisten, verstrekkers van implantaten (enkel degenen die geen apotheker zijn), audiciens, opticiens of orthoptisten (enkel degenen die geen apotheker zijn)
- een categorie die geen materiaal aflevert: logopedisten en voortaan ook de ergotherapeuten.

In de tabellen waren de omschrijvingen van de 2 categorieën de voorbije jaren verkeerd maar de cijfers stemden overeen met de categorieën zoals hierboven gedefinieerd.

N.B.: Diëtisten en podologen hebben hun categorie behouden omdat er geen dubbels zijn.

Zorgkundigen: deze categorie die vanaf 2010 niet meer is opgenomen (zie hoger) omvatte de personen die specifiek zijn opgeleid om de verpleegkundigen onder hun toezicht bij te staan inzake zorgverlening, gezondheidsopvoeding en logistiek in het kader van door de verpleegkundige gecoördineerde activiteiten in een gestructureerde equipe.

c. Definitie van beroepsbeoefenaars met recht om prestaties te verrichten en actieve beroepsbeoefenaars

Het RIZIV maakt in de statistieken een onderscheid tussen de beroepsbeoefenaars die administratief gezien recht hebben om prestaties te verrichten in het kader van de verzekering voor geneeskundige verzorging en de actieve beroepsbeoefenaars. Die laatste worden geïdentificeerd op basis van bepaalde activiteitscriteria.

BEROEPSBEOEFENAARS MET HET RECHT OM PRESTATIES TE VERRICHTEN IN HET KADER VAN DE VERZEKERING VOOR GENEESKUNDIGE VERZORGING

 Dat een **beroepsbeoefenaar het recht heeft om prestaties te verrichten** in het kader van de verzekering voor geneeskundige verzorging impliceert de volgende zaken:

- Zijn aangerekende prestaties geven recht op terugbetaling van de verzekering.
- Hij ontvangt de administratieve briefwisseling van het RIZIV.
- Hij kan getuigschriften van verstrekte hulp en voorschriften bestellen.

Tabellen 1 en 2 vermelden het aantal beroepsbeoefenaars dat op 31 december 2011 en 31 december 2012 bij het RIZIV is ingeschreven met het “recht om prestaties te verrichten”.

Beroepsbeoefenaars hebben het recht om prestaties te verrichten als ze ingeschreven zijn bij het RIZIV en als hen geen van de volgende situaties van inactiviteit werd toegekend: voorlopige erkenning, overleden, in buitenland, schorsing, schrapping, onderbreking of stopzetting. De beoefenaars in opleiding maken er dus theoretisch gezien deel van uit, maar ze worden apart geteld.

Statistieken over de aantallen van de verschillende subgroepen (bv. bandagisten, logopedisten, opticiens) blijven beschikbaar bij het RIZIV.

De gepensioneerde beroepsbeoefenaars die hun stopzetting niet aan het RIZIV hebben meege-deeld, hebben recht om prestaties te verrichten en worden meegeteld.

De beroepsbeoefenaars die op 31 december het recht hebben om prestaties te verrichten, wor-den opgedeeld volgens leeftijd:

- “65 en +”: de beroepsbeoefenaars van 65 jaar en ouder
- “- 65”: de beroepsbeoefenaars jonger dan 65 jaar.

ACTIVITEITSCRITERIA VAN DE ACTIEVE BEROEPSBEOEFENAARS

Bij de beroepsbeoefenaars zijn er verschillende activiteitsgraden op basis van:

- de kwantificering van de praktijken - de telling en de weging van patiëntencontacten (raad-plegingen, bezoeken, adviezen, enz.) en aktes (voorschrift van geneesmiddelen, verzorging, technische onderzoeken)
- de bijzondere praktijkcontext (stagemeester, stagiair, medisch huis, ziekenhuis, geïntegreerde diensten, apotheek, enz.).

Een activiteitsgraad is te vergelijken met een activiteitsdrempel of gelijk te stellen met een derge-lijke vergelijking. Statuten (erkenning, accreditering, conventionering) kunnen verbonden worden aan een of meerdere activiteitsgraden.

In de verschillende tabellen worden de volgende activiteitscriteria toegepast:

- Beroepsbeoefenaars met “profielen”: beroepsbeoefenaars die tijdens het betreffende jaar meer dan 1 verstrekking hebben uitgevoerd krijgen een "profiel" bij het RIZIV.
- Sommige beroepsbeoefenaars hebben geen “profiel”, maar het RIZIV heeft hun activiteit wel geregistreerd. Dat is het geval voor actieve beroepsbeoefenaars (jonger dan 65 jaar) die wer-ken in een medisch huis (MH) dat het forfaitair betalingssysteem toepast, in een rust- en ver-zorgingstehuis (RVT), in een rustoord voor bejaarden (ROB) of in een openbare apotheek.

Als aan een van de criteria is voldaan, is de beroepsbeoefenaar in kwestie als “actieve beroepsbe-oefenaar” in de tabellen opgenomen.

De beroepsbeoefenaars moeten bovendien ook nog recht hebben om prestaties te verrichten op het einde van het bestudeerde jaar (niet geschrappt, niet vertrokken naar het buitenland, niet over-leden).

 Patiënten kunnen zich inschrijven in “medische huizen” die een akkoord hebben met de zie-kenfondsen. Het akkoord kan betrekking hebben op de raadplegingen en de bezoeken van huisartsen en/of kinesitherapie en/of thuisverpleging. Het medisch huis ontvangt een maandelijks forfaitair bedrag per ingeschreven patiënt. In de meeste gevallen zal de patiënt geen remgeld moeten betalen.

d. Telling van de beroepsbeoefenaars met het recht om prestaties te verrichten en de actieve beroepsbeoefenaars

De telling van de actieve beroepsbeoefenaars gedurende een bepaald jaar (bv. 2011) houdt slechts rekening met de beroepsbeoefenaars met het recht om prestaties te verrichten op 31 december van dat jaar.

De telling is gebaseerd op het rijksregisternummer, om overblijvende dubbele registraties te ver-mijden. Met andere woorden: personen die aan meerdere activiteitscriteria voldoen, zijn maar 1 keer meegeteld.

Tabel 1 - Beroepsbeoefenaars met het recht om prestaties te verrichten (31-12-2011 en 31-12-2012) en actieve beroepsbeoefenaars (2011) per beroepsgroep									
Specialismen/beroepen	Recht om prestaties te verrichten 31/12/2011			Actief 2011	In opleiding 2011		Dichtheid 2011	Recht om prestaties te verrichten 31/12/2012	
	65 en +	-65	Totaal	Aantal	Aantal	%	/10.000 inw.	Aantal	Evolutie 2011-2012
Geneesheren	7.875	33.391	41.266	32.182	4.493	14%	29,2	41.840	1%
Huisartsen	2.593	12.067	14.660	12.290	708	6%	11,1	14.799	1%
Kinderartsen	418	1.322	1.740	1.350	335	25%	1,2	1.765	1%
Gynaecologen	356	1.197	1.553	1.352	247	18%	1,2	1.582	2%
Psychiaters	543	1.637	2.180	1.865	292	16%	1,7	2.238	3%
Medische specialismen	2.118	8.546	10.664	8.866	1.593	18%	8,0	10.838	2%
Heelkundige specialismen	1.373	6.019	7.392	6.059	1.318	22%	5,5	7.523	2%
Niet-gespecialiseerde artsen	474	2.603	3.077	400	-	0%	0,4	3.095	1%
Niet-medische beroepen	9.214	141.205	150.419	93.180	203	0%	84,4	156.394	4%
Apothekers	2.167	12.953	15.120	12.845	-	0%	11,6	15.544	3%
Tandartsen	1.200	7.679	8.879	7.777	203	3%	7,0	9.031	2%
Verpleegkundigen en vroedvrouwen	2.802	81.119	83.921	44.836	-	0%	40,6	87.432	4%
Kinesitherapeuten	1.619	26.169	27.788	18.342	-	0%	16,6	28.560	3%
Paramedische beroepen	1.426	13.285	14.711	9.380	-	0%	8,5	15.827	8%
Algemeen totaal	17.089	174.596	191.685	125.362	4.696	4%	113,6	198.234	3%

Bron: RIZIV - Dienst voor geneeskundige verzorging - Directie research, development and quality (RDQ)

- **Recht om prestaties te verrichten:** zie punt c.
- **Actieve beroepsbeoefenaars:** Het aantal actieve beroepsbeoefenaars in de kolom "actief" komt overeen met de actieve beroepsbeoefenaars die aan een van de activiteitscriteria hierboven beantwoorden. Het gaat dus om de actieve beroepsbeoefenaars met meer dan 1 prestatie tijdens het jaar ("geattesteerde" praktijk), aangevuld met het aantal loontrekkende actieve beroepsbeoefenaars, voor zover hun prestaties individueel bij het RIZIV gekend zijn.
- **In opleiding:** De actieve beroepsbeoefenaars die op 31 december 2011 in opleiding zijn, worden afzonderlijk in de tabel opgenomen, op basis van hun toekomstig specialisme. Die parameter geeft de geneesheren of tandartsen in opleiding dus los van een eventuele activiteit. Het percentage is de verhouding tussen de actieve beroepsbeoefenaars in opleiding en de actieve beroepsbeoefenaars.
- **Dichtheid:** Dit stemt overeen met het aantal actieve beroepsbeoefenaars (zonder degenen in opleiding) per 10.000 inwoners. Het betreft de verhouding tussen het aantal actieve beroepsbeoefenaars en de totale bevolking gedeeld door 10.000.

Tabel 2 detailleert de beroepen, gebundeld per gelijksoortige bevoegdheidscode. Voor de geneesheren zijn de gemengde bevoegdheden gehandhaafd, voor zover actieve beroepsbeoefenaars ze specifiek uitoefenen (bijzonder profiel, kan niet met een ander specialisme worden gelijkgesteld).

Tabel 2 - Beroepsbeoefenaars met het recht om prestaties te verrichten (31-12-2011 en 31-12-2012) en actieve beroepsbeoefenaars (2011) per beroep/specialisme

Specialismen/beroepen	Recht om prestaties te verrichten 31/12/2011			Actief 2011	In opleiding 2011		Dichtheid 2011	Recht om prestaties te verrichten 31/12/2012	
	65 en +	-65	Totaal	Aantal	Aantal	%	/10.000 inw.	Aantal	Evolutie 2011-2012
Geneesheren	7.875	33.391	41.266	32.182	4.493	14%	29,2	41.840	1%
Huisartsen	2.593	12.067	14.660	12.290	708	6%	11,1	14.799	1%
Kinderartsen	418	1.322	1.740	1.350	335	25%	1,2	1.765	1%
Kinderartsen	412	1.267	1.679	1.297	335	26%	1,2	1.698	1%
Neuropediaters	6	55	61	53	-	0%	0,0	67	10%
Gynaecologen	356	1.197	1.553	1.352	247	18%	1,2	1.582	2%
Psychiaters	543	1.637	2.180	1.865	292	16%	1,7	2.238	3%
Psychiaters	340	1.515	1.855	1.697	292	17%	1,5	1.932	4%
Neuropsychiaters	203	122	325	168	-	0%	0,2	306	-6%
Medische specialismen	2.118	8.546	10.664	8.866	1.593	18%	8,0	10.838	2%
Algemeen inwendige geneeskunde	389	925	1.314	943	548	58%	0,9	1.326	1%
Inwendige en nucleaire geneeskunde	42	28	70	48	-	0%	0,0	70	0%
Geriaters	72	255	327	276	49	18%	0,3	291	-11%
Geriaters-Endocrinologen	1	15	16	16	-	0%	0,0	-	-100%
Endocrinologen	38	207	245	232	-	0%	0,2	263	7%
Medisch oncologen	12	190	202	195	34	17%	0,2	223	10%
Hematologen	9	112	121	116	-	0%	0,1	130	7%
Reumatologen	9	112	121	116	-	0%	0,1	130	7%
Reumatologie en fysische geneeskunde	58	189	247	212	12	6%	0,2	252	2%
Pneumologen	23	-	23	10	-	0%	0,0	22	-4%
Gastro-enterologen	54	451	505	458	47	10%	0,4	533	6%
Cardiologen	94	585	679	608	63	10%	0,6	701	3%
Neurologen	197	939	1.136	976	104	11%	0,9	1.163	2%
Fysische geneeskunde	24	451	475	451	104	23%	0,4	497	5%
Dermatologen	89	431	520	449	68	15%	0,4	533	3%
Neus-keel-oorartsen	168	605	773	687	75	11%	0,6	789	2%
Radiotherapeuten	153	555	708	614	84	14%	0,6	714	1%
Radiotherapeuten-nuclearisten	13	207	220	172	49	28%	0,2	216	-2%
Nucleaire geneeskunde	46	32	78	51	-	0%	0,0	76	-3%
Biologen	11	186	197	173	36	21%	0,2	206	5%
Biologie en nucleaire geneeskunde	172	298	470	272	47	17%	0,2	470	0%
Biologie en pathana	51	191	242	186	-	0%	0,2	239	-1%
Pathologische anatomie	34	9	43	19	-	0%	0,0	43	0%
Radiologen	55	291	346	282	48	17%	0,3	349	1%
Heelkundige specialismen	1.373	6.019	7.392	6.059	1.318	22%	5,5	7.523	2%
Anesthesiologen	286	1.963	2.249	1.770	422	24%	1,6	2.290	2%
Acute geneeskunde en urgentie-geneeskunde	6	331	337	307	164	53%	0,3	351	4%
Algemene heelkunde	430	1.246	1.676	1.281	275	21%	1,2	1.693	1%
Orthopedisten	218	877	1.095	943	181	19%	0,9	1.105	1%
Urologen	85	333	418	366	72	20%	0,3	430	3%
Neurochirurgen	31	173	204	177	42	24%	0,2	209	2%
Plastische chirurgen	42	226	268	224	48	21%	0,2	275	3%
Oftalmologische heelkunde	275	870	1.145	991	114	12%	0,9	1.170	2%

Tabel 2 - Beroepsbeoefenaars met het recht om prestaties te verrichten (31-12-2011 en 31-12-2012) en actieve beroepsbeoefenaars (2011) per beroep/specialisme (vervolg)									
Specialismen/beroepen	Recht om prestaties te verrichten 31/12/2011			Actief 2011	In opleiding 2011		Dichtheid 2011	Recht om prestaties te verrichten 31/12/2012	
	65 en +	-65	Totaal	Aantal	Aantal	%	/10.000 inw.	Aantal	Evolutie 2011-2012
Niet-gespecialiseerde artsen	474	2.603	3.077	400	-	0%	0,4	3.095	1%
Andere niet-gespecialiseerde huisartsen	431	1.189	1.620	259	-	0%	0,2	1.594	-2%
Andere niet-gespecialiseerde of ongekende specialisatie	43	1.414	1.457	141	-	0%	0,1	1.501	3%
Niet-medische beroepen	9.214	141.205	150.419	93.180	203	0%	84,4	156.394	4%
Apothekers	2.167	12.953	15.120	12.845	-	0%	11,6	15.544	3%
Apothekers gerechtigden	801	5.119	5.920	5.119	-	0%	4,6	5.919	0%
Apothekers niet-gerechtigden	1.204	7.334	8.538	7.334	-	0%	6,6	8.955	5%
Apothekers-biologen	162	500	662	392	-	0%	0,4	670	1%
Tandartsen	1.200	7.679	8.879	7.777	203	3%	7,0	9.031	2%
Tandartsen	1.084	6.880	7.964	6.953	104	1%	6,3	8.086	2%
Paradontologen	-	145	145	139	22	16%	0,1	151	4%
Orthodontisten	25	401	426	399	42	11%	0,4	439	3%
Stomatologen	91	253	344	286	35	12%	0,3	355	3%
Verpleegkundigen en vroedvrouwen	2.802	81.119	83.921	44.836	-	0%	40,6	87.432	4%
Vroedvrouwen	453	3.625	4.078	2.006	-	0%	1,8	4.301	5%
Verpleegkundigen	1.627	69.850	71.477	38.758	-	0%	35,1	74.673	4%
Verpleegkundigen-vroedvrouwen	101	1.766	1.867	1.042	-	0%	0,9	1.995	7%
Verpleegassistenten	621	5.878	6.499	3.030	-	0%	2,7	6.463	-1%
Kinesitherapeuten	1.619	26.169	27.788	18.342	-	0%	16,6	28.560	3%
Paramedische beroepen	1.426	13.285	14.711	9.380	-	0%	8,5	15.827	8%
Diëtisten	13	2.038	2.051	778	-	0%	0,7	2.210	8%
Podologen	1	313	314	223	-	0%	0,2	354	13%
Logopedisten, audic., optic., orthopedisten	57	6.498	6.555	4.958	-	0%	4,5	7.340	12%
Bandag., orthoped., verstrekkers implantaten	1.355	4.436	5.791	3.421	-	0%	3,1	5.923	2%
Algemeen totaal	17.089	174.596	191.685	125.362	4.696	4%	113,6	198.234	3%

Bron: RIZIV - Dienst voor geneeskundige verzorging - Directie research, development and quality (RDQ)

e. Telling van de actieve beroepsbeoefenaars per jaar (2003-2011)

Bij de telling (tabel 3) is van 2003 tot 2011, jaar na jaar, rekening gehouden met alle actieve beroepsbeoefenaars die een "geattesteerde" praktijk hebben, binnen de groep beroepsbeoefenaars met het recht om prestaties te verrichten. Het jaarlijkse groeipercentage is berekend voor de periode 2003 tot 2011 volgens de geijkte formule.

Sinds het jaarverslag 2010 omvat de categorie van de apothekers naast de apothekers-biologen ook de loontrekkende apothekers (in openbare apotheken) van minder dan 65 jaar.

OPMERKING

"Actieve beroepsbeoefenaars" zijn beroepsbeoefenaars van wie men meer dan 1 getuigschrift per jaar terugvindt ("geattesteerde" praktijk). Er is geen rekening gehouden met:

- loontrekkende actieve beroepsbeoefenaars
- degenen die maar bepaalde jaren hebben geattesteerd
- beroepsbeoefenaars in opleiding
- degenen die zorg verlenen buiten de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging (bepaalde homeopaten, osteopaten, enz.).

Tabel 3 - Aantal actieve beroepsbeoefenaars met een geattesteerde praktijk per specialisme/beroep - Evolutie 2003-2011

Specialismen/beroepen	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	Jaarlijkse gemiddelde evolutie
Geneesheren	29.646	29.891	30.081	30.440	30.868	31.281	31.561	31.794	32.164	1,02%
Huisartsen	12.394	12.412	12.405	12.415	12.336	12.273	12.272	12.217	12.273	-0,12%
Kinderartsen	1.148	1.161	1.174	1.197	1.236	1.269	1.301	1.331	1.350	2,05%
Kinderartsen	1.148	1.161	1.174	1.197	1.236	1.220	1.251	1.281	1.297	1,54%
Neuropediaters	-	-	-	-	-	49	50	50	53	
Gynaecologen	1.183	1.203	1.211	1.233	1.265	1.317	1.331	1.346	1.352	1,68%
Psychiaters	1.771	1.797	1.803	1.840	1.855	1.891	1.914	1.932	1.865	0,65%
Psychiaters	568	1.356	1.469	1.516	1.547	1.593	1.626	1.656	1.697	14,66%
Neuropsychiaters	1.203	441	334	324	308	298	288	276	168	-21,81%
Medische specialismen	7.559	7.680	7.829	8.027	8.193	8.372	8.500	8.627	8.866	2,01%
Algemeen inwendige geneeskunde	1.716	1.720	1.713	1.542	1.319	1.328	1.276	959	943	-7,21%
Interne en nucleaire geneeskunde	71	69	66	64	59	57	57	52	48	-4,78%
Geriaters	-	-	-	210	219	225	237	262	276	
Geriaters-endocrinologen	1	1	1	1	15	15	16	16	16	41,42%
Endocrinologen	-	-	-	-	187	195	201	219	232	
Medisch oncologen	-	-	-	-	-	-	3	193	195	
Hematologen								112	116	
Reumatologen	206	206	209	208	208	203	204	205	212	0,36%
Reumatologie en fysische geneeskunde	16	13	11	12	10	10	10	10	10	-5,71%
Pneumologen	299	322	348	370	381	395	411	431	458	5,47%
Gastro-enterologen	386	407	443	461	488	523	588	605	608	5,84%
Cardiologen	761	779	802	826	898	922	942	959	976	3,16%
Neurologen	184	203	231	253	276	297	314	330	451	11,86%
Fysische geneeskunde	397	407	409	418	421	432	439	443	449	1,55%
Dermatologen	605	615	632	641	652	670	675	682	687	1,60%
Neus-keel-oorartsen	544	546	550	561	576	590	604	602	614	1,52%
Radiotherapeuten	130	136	138	144	149	152	158	166	172	3,56%
Radiotherapeuten-nuclearisten	69	67	65	64	59	60	56	54	51	-3,71%
Nucleaire geneeskunde	143	144	147	147	157	160	166	169	173	2,41%
Biologen	271	272	270	275	264	265	265	268	272	0,05%
Biologie en nucleaire geneeskunde	207	203	201	199	198	194	195	188	186	-1,33%
Biologie en pathana	37	32	31	28	26	26	21	22	19	-7,99%
Pathologische anatomie	237	245	251	259	262	264	266	276	282	2,20%
Radiologen	1.279	1.293	1.311	1.344	1.369	1.389	1.396	1.404	1.420	1,32%
Heelkundige specialismen	4.907	5.012	5.155	5.231	5.510	5.717	5.806	5.916	6.059	2,67%
Anesthesiologen	1.393	1.435	1.505	1.537	1.586	1.633	1.678	1.710	1.770	3,04%
Acute geneeskunde	-	-	-	-	150	244	257	306	307	
Algemene heelkunde	1.163	1.195	1.209	1.221	1.232	1.261	1.261	1.261	1.281	1,22%
Orthopedisten	823	828	857	869	893	902	917	930	943	1,72%
Urologen	311	315	322	328	339	342	352	355	366	2,06%
Neurochirurgen	129	138	141	149	155	161	163	169	177	4,03%
Plastische chirurgen	177	180	191	193	201	209	211	213	224	2,99%
Oftalmologische heelkunde	911	921	930	934	954	965	967	972	991	1,06%
Niet-gespecialiseerde artsen	684	626	504	497	473	442	437	425	399	-6,52%
Andere niet-gespecialiseerde huisartsen	684	626	356	346	316	292	282	268	259	-11,43%
Andere niet-gespecialiseerde of ongekende specialisatie	-	-	148	151	157	150	155	157	140	

Tabel 3 - Aantal actieve beroepsbeoefenaars met een geattesteerde praktijk per specialisme/beroep - Evolutie 2003-2011 (vervolg)

Specialismen/beroepen	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	Jaarlijkse gemiddelde evolutie
Niet-medische beroepen	51.420	51.976	52.600	53.561	59.397	57.937	59.220	60.901	63.086	2,59%
Apothekers-biologen	374	364	367	364	363	388	383	389	392	0,59%
Tandartsen	7.680	7.712	7.694	7.748	7.677	7.663	7.655	7.675	7.777	0,16%
Tandartsen	7.421	7.451	7.440	7.484	6.934	6.881	6.859	6.862	6.953	-0,81%
Paradontologen	-	-	-	-	108	118	124	134	139	
Orthodontisten	-	-	-	-	375	395	392	394	399	
Stomatologen	259	261	254	264	260	269	280	285	286	1,25%
Verpleegkundigen en vroedvrouwen	20.129	20.782	21.564	22.477	23.159	23.978	24.814	25.849	27.215	3,84%
Vroedvrouwen	1.242	1.357	1.482	1.559	1.659	1.619	1.690	1.846	1.960	5,87%
Verpleegkundigen	16.791	17.388	18.099	18.955	19.613	20.464	21.268	22.118	23.344	4,20%
Verpleegkundigen-vroedvrouwen	715	743	768	768	767	819	821	876	923	3,24%
Verpleegassistenten	1.381	1.294	1.215	1.195	1.120	1.076	1.035	1.009	988	-4,10%
Kinesitherapeuten	17.338	17.317	17.310	17.451	17.544	17.716	17.786	18.003	18.325	0,69%
Paramedici	5.899	5.801	5.665	5.521	10.654	8.192	8.579	8.985	9.377	5,96%
Diëtisten	-	-	-	-	591	625	657	722	776	
Podologen	-	-	-	-	177	176	194	203	223	
Logopedisten, audic., optic., orthopedisten	2.034	2.040	2.023	2.005	6.415	4.237	4.456	4.683	4.958	11,78%
Bandag., orthoped., verstrekkers implantaten	3.865	3.761	3.642	3.516	3.471	3.154	3.272	3.377	3.420	-1,52%

Bron: RIZIV - Dienst voor geneeskundige verzorging - Directie research, development and quality (RDQ)

2. Uitgaven voor gezondheidszorg

De gegevens van 2012 zijn voorlopige gegevens. Voor 2013 stemmen de opgegeven bedragen overeen met de verschillende partiële begrotingsdoelstellingen die door de Algemene raad en het Verzekeringsscomité van de Dienst voor geneeskundige verzorging van het RIZIV zijn vastgesteld op 24 april 2013.

Tabel 4 en grafiek 1 geven de evolutie, van 2009 tot 2013, van de jaarlijkse uitgaven voor de vergoeding van geneeskundige verzorging. Die informatie is uitgesplitst per type van verstrekking en omvat alle verzekeringsinstellingen (V.I.).

Ten opzichte van het jaarverslag 2011 zijn de gegevens voor 2011 in tabel 4 gewijzigd en dit naar aanleiding van wijzigingen aan de eigen uitgaven van het RIZIV.

Vanaf 1 januari 2008 hebben alle zelfstandigen in het kader van de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging recht op terugbetaling van de kleine risico's. Daarvoor was dat maar voor een beperkt deel van de zelfstandigen het geval, namelijk de gehandicapten, de starters en de personen met inkomensgarantie voor ouderen (IGO). Men moet daarmee rekening houden bij de analyse van de uitgavenevolucie van de verzekering voor geneeskundige verzorging in de jaren vóór 2008, het jaar 2008 en in de volgende jaren.

De uitgavenposten waarin kleine risico's zijn opgenomen (raadplegingen, bezoeken en adviezen van geneesheren, kinesitherapeuten, tandheeskundigen, verpleegkundigen, farmaceutische verstrekkingen, enz.) vertonen dan ook een belangrijke stijging ten opzichte van 2007, en dat zowel op het niveau van de uitgaven zelf, als op de niveaus van de remgelden, het aantal gevallen en het aantal dagen.

Het zijn dan ook voornamelijk de verstrekkingen waarin de kleine risico's vervat zitten die de stijgingen van de remgelden veroorzaken.

De uitgaven zijn in 10 hoofdrubrieken en in één rubriek “rest” gegroepeerd.

De rubriek “paramedische medewerkers” omvat:

- de verzorging door bandagisten, orthopedisten, opticiens en audiciens
- de implantaten en implanteerbare hartdefibrillatoren
- de verlossingen door vroedvrouwen.

De rubriek “andere verblijven” omvat de volgende posten:

- rust- en verzorgingstehuizen (RVT)
- rustoorden voor bejaarden (ROB)
- dagverzorgingscentra
- psychiatrische verzorgingstehuizen (PVT)
- initiatieven van beschut wonen
- revalidatie en herscholing
- medisch-pediatrie centra
- palliatieve zorgen en geïnterneerden.

De maximumfactuur (MAF) is een maatregel die erop gericht is de financiële toegankelijkheid van de geneeskundige verzorging te vergroten. Zodra de remgelden van bepaalde geneeskundige verstrekkingen, tijdens een kalenderjaar verleend aan een gezin met recht op de MAF, een bepaald grensbedrag overschrijden, is het remgeld van de gezinsleden voor de verstrekkingen die ze de rest van dat kalenderjaar genieten volledig vergoed. Er zijn 3 types MAF, met verschillende grensbedragen en regels, onder meer wat de gezinssamenstelling betreft. Die regels en grensbedragen bepalen de berekening van de MAF.

In de rubriek “rest” zijn de volgende prestaties opgenomen: dialyse, einde loopbaan, Bijzonder solidariteitsfonds, logopedie, andere kosten van verblijf en reiskosten, regularisaties en herfacturatie, chronische ziekten, palliatieve zorgen (patiënt), menselijk lichaamsmateriaal, multidisciplinaire eerstelijnszorg (SISD, COMA en therapeutische zorgen), multidisciplinaire teams rolwagens, tabaksontwenning, psychiatrisch verzorgingscircuit, Fonds verslaving, chronische ziekten extra, medische huizen, diversen (telematica apothekers, oncologische revalidatie, magistrale bereidingen (voorschrift op stofnaam), expertise gezondheidswet, financiering artsensyndicaten, kankerplan, project E-learning, transfer uitkeringsverzekering, eenmalige informaticapremie verpleegkundigen, thuisverpleging (sociaal akkoord), informaticapremie bandagisten, ROB/ROB/dagcentra (eenmalige informaticapremie), ROB/ROB/dagcentra (geriatrische verpleegkunde), PVT (sociaal akkoord), medische huizen (sociaal akkoord), Project PBNbis), MS/ALS/Huntington, zeldzame ziekten, sociaal akkoord, fonds voor medische ongevallen, compensatie uitgaven buiten doelstelling en bevrozing gereserveerde bedragen.

De details van de uitgaven voor de verstrekkingen in de rubriek “rest” zijn beschikbaar op de website van het RIZIV: www.riziv.be, rubriek Wilt u meer weten > Statistieken van het RIZIV > Statistieken van de geneeskundige verzorging.

Tabel 4 - Jaarlijkse uitgaven voor alle verzekeringsinstellingen voor de periode 2009-2012 - Verdeling van de partiële begrotingdoelstellingen van 2013 volgens de verschillende categorieën van prestaties en/of zorgverleners (in duizenden EUR)

	2009	2010	2011	2012	Doelstelling 2013 (*)
Geneesheren	6.637.649	6.665.919	6.955.943	7.265.430	7.538.422
Verpleegkundigen	1.001.744	1.063.302	1.122.136	1.200.395	1.302.569
Tandartsen	733.995	756.408	775.562	804.462	841.457
Kinesitherapeuten	549.049	580.007	606.694	624.859	657.250
Farmaceutische verstrekkingen	4.120.388	4.249.222	4.395.249	4.366.572	4.250.645
Paramedische medewerkers	781.548	834.888	889.167	983.748	1.098.766
Ziekenhuisopname	4.711.393	4.836.026	5.207.108	5.428.277	5.781.279
Andere verblijven	2.665.194	2.847.789	3.042.726	3.194.114	3.410.919
MAF	304.212	326.335	329.653	328.002	372.949
Rest	916.628	666.523	753.146	788.993	1.422.330
Totaal	22.421.800	22.826.419	24.077.384	24.984.852	26.676.586

Bron: RIZIV - Dienst voor geneeskundige verzorging - Directie research, development and quality (RDQ)

(*) Doelstelling 2013 goedgekeurd door de Algemene raad op 22 april 2013

Grafiek 1 - Verdeling van de partiële begrotingdoelstellingen van 2013 volgens de verschillende categorieën van prestaties en/of van zorgverleners (in %)

Geneesheren	28,3	
Verpleegkundigen	4,9	
Tandartsen	3,2	
Kinesitherapeuten	2,5	
Farmaceutische verstrekkingen	15,9	
Paramedische medewerkers	4,1	
Ziekenhuisopname	21,7	
Andere verblijven	12,8	
MAF	1,4	
Rest	5,3	

Bron: RIZIV - Dienst voor geneeskundige verzorging - Directie research, development and quality (RDQ)

3. Persoonlijk aandeel

Tabel 5 en grafiek 2 bevatten voor 2009 tot 2011 de bedragen ten laste van patiënten (persoonlijk aandeel). Ze zijn berekend op basis van de officiële tarieven van de honoraria. De bedragen die de patiënt als honoraria betaalt bovenop die officiële tarieven (bv. bij niet-geconventioneerde zorgverleners) en de bedragen voor de niet-terugbetaalbare geneesmiddelen zijn in deze tabel niet opgenomen.

De rubrieken zijn dezelfde als die van tabel 4, maar voor bepaalde verstrekkingen is er geen remgeldbedrag, bv. verblijven in RVT/ROB en de MAF. Zo bevat de rubriek "andere verblijven" in tabel 5 bijvoorbeeld enkel de remgelden voor verblijven inzake revalidatie en herscholing.

Tabel 5 - Jaarlijks persoonlijk aandeel van de patiënt (in duizenden EUR)

	2009	2010	2011
Geneesheren	749.168	742.894	752.481
Verpleegkundigen	7.672	7.821	8.133
Tandartsen	113.110	116.087	119.816
Kinesitherapeuten	141.519	144.536	150.083
Farmaceutische verstrekkingen	602.601	559.938	544.223
Paramedische medewerkers	116.935	129.711	144.987
Ziekenhuisopname	204.642	203.572	205.498
Andere verblijven	10.235	12.622	11.294
Rest	18.305	19.622	20.641
Totaal	1.964.187	1.936.803	1.957.156

Bron: RIZIV - Dienst voor geneeskundige verzorging - Directie research, development and quality (RDQ)

Grafiek 2 - Jaarlijks persoonlijk aandeel van de patiënt in 2011 (in %)

Geneesheren	38,4	
Verpleegkundigen	0,4	
Tandartsen	6,1	
Kinesitherapeuten	7,7	
Farmaceutische verstrekkingen	27,8	
Paramedische medewerkers	7,4	
Ziekenhuisopnames	10,5	
Andere verblijven	0,6	
Rest	1,1	

Bron: RIZIV - Dienst voor geneeskundige verzorging - Directie research, development and quality (RDQ)

4. Uitsplitsing volgens de situatie van de rechthebbende: ambulant of opgenomen in een ziekenhuis

Een interessante statistiek waarover het RIZIV beschikt, is de uitsplitsing van de uitgaven naargelang de rechthebbende ambulant wordt verzorgd of ter verpleging is opgenomen.

Tabel 6 en grafiek 3 omvatten, voor 2006 en 2011, de uitgaven die zijn gedaan voor de ambulante patiënten en voor de opgenomen patiënten, en ook het totaal.

Bepaalde uitgaven zijn onmogelijk uit te splitsen volgens het criterium "ambulant-opgenomen". Het gaat dan vooral om uitgaven voor geneeskundige verzorging die door het RIZIV zijn gedaan en waarvoor geen precieze link met een rechthebbende bestaat (uitgaven opgenomen in tabel 6bis). De uitsplitsing daarvan staat dus niet in tabel 6.

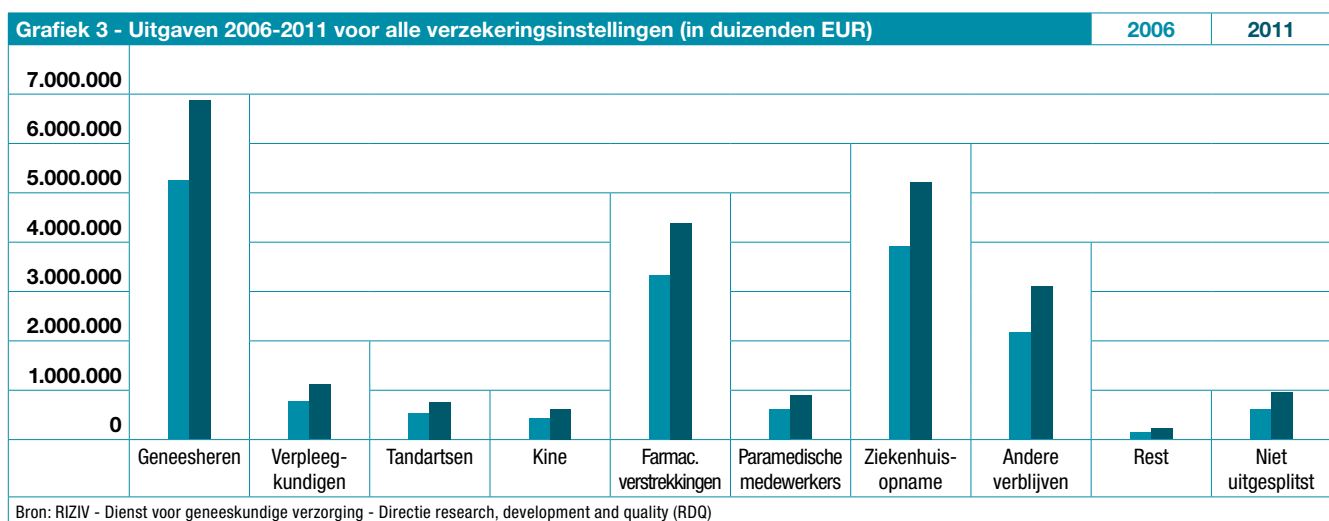
Van de totale uitgaven 2011 heeft 63,2% betrekking op ambulante patiënten en 36,8% op patiënten die in een ziekenhuis opgenomen zijn. Van 2006 tot 2011 is het aandeel van de uitgaven voor ambulante patiënten gestegen van 60,9% naar 63,2%, wat neerkomt op een stijging met 2,3 procentpunten.

Tabel 6 gebruikt dezelfde indeling in rubrieken als tabellen 4 en 5.

+
De uitsplitsing "ambulant-opgenomen" is afhankelijk van de toestand van de patiënt en hangt dus niet af van de plaats waar de verstrekking is uitgevoerd. Zo gebeuren sommige ambulante verstrekkingen in een ziekenhuis, maar zonder opname.

Tabel 6 - Uitgaven van 2006 en 2011 voor alle verzekeringsinstellingen (in duizenden EUR)									2006	2011
	Ambulant		%		Gehospitaliseerd		%		Totaal	
Geneesheren	3.376.208	4.514.781	64,4	66,0	1.869.949	2.327.851	35,6	34,0	5.246.157	6.842.632
Verpleegkundigen	786.595	1.122.136	100,0	100,0	-	-	0,0	0,0	786.595	1.122.136
Tandartsen	538.810	760.218	99,7	99,7	1.590	2.057	0,3	0,3	540.400	762.275
Kinesitherapeuten	377.462	550.849	90,4	91,8	39.962	49.033	9,6	8,2	417.424	599.882
Farmaceutische verstrekkingen	2.721.904	3.810.189	82,4	87,0	580.184	569.136	17,6	13,0	3.302.088	4.379.325
Paramedische medewerkers	240.438	385.867	39,2	43,4	373.203	503.300	60,8	56,6	613.641	889.167
Ziekenhuisopname	184.752	294.576	4,7	5,7	3.719.152	4.912.532	95,3	94,3	3.903.904	5.207.108
Andere verblijven	2.074.747	2.968.651	95,3	95,7	101.263	132.516	4,7	4,3	2.176.010	3.101.167
Rest	136.021	212.360	94,9	96,8	7.261	7.116	5,1	3,2	143.282	219.476
Totaal	10.436.937	14.619.627	60,9	63,2	6.692.564	8.503.541	39,1	36,8	17.129.501	23.123.168
Niet uitgesplitst									610.676	954.216
Algemeen totaal									17.740.177	24.077.384

Bron: RIZIV - Dienst voor geneeskundige verzorging - Directie research, development and quality (RDQ)

Bron: RIZIV - Dienst voor geneeskundige verzorging - Directie research, development and quality (RDQ)

Tabel 6bis geeft het detail en de evolutie van 2006 naar 2011 van de rubriek "niet uitgesplitst" weer.

Tabel 6 bis - Verdeling van de rubriek "niet uitgesplitst" van tabel 6 (in duizenden EUR)

	2006	2011
Honoraria van geneesheren		
Accreditering	12.891	10.617
Forfait medisch dossier	1.238	0
Forfait telematica (1)	5.159	6.547
Kwaliteitscontrole klinische biologie (2)	1.829	9.075
Beschikbaarheidshonoraria	7.055	64.252
Medische huizen (3)	36.386	84.834
Tandheelkundigen - Accreditering	9.380	13.287
Einde loopbaan	43.964	98.023
Regularisaties + Herfacturatie	-93.591	-99.826
MAF	288.916	329.653
Multidisciplinaire eerstelijnszorg	436	1.424
Loonharmonisering RVT	254.095	284.128
Syndicale premie	2.120	4.293
RVT/ROB/Dagcentra: eenmalige informaticapremie	0	17
RVT/ROB/Dagcentra: geriatrische verpleegkunde	0	15
Kinesitherapeuten - Forfait telematica (1)	4.322	6.812
Zorgvernieuwing	2.077	13.474
Multidisciplinaire teams rolwagens	164	535
Tabaksontwenning	0	837
Impulso I + II + III	553	6.908
Praktijkondersteuning huisartsgeneeskunde	0	15.912
Geïnterneerden	17.352	30.863
Provisioneel bedrag sociaal akkoord	4.886	18.076
Inhaalbedragen ziekenhuizen	864	0
Algologie (art. 56)	55	0
2 ^e pijler pensioenfonds verstrekkers	8.306	0
Herceptine (art. 56)	2.219	0
Pneumokokkenvaccin (art. 56)	0	15.924
Magistrale bereidingen (voorschrift op stofnaam)	0	220
AIDS	0	0
Oncologische revalidatie	0	0
Vinca-project verpleegkundigen	0	0
Eenmalige informaticapremie verpleegkundigen	0	8.903
Project zorgkundigen begeleiding (art. 56)	0	0
Verpleegkundigen - Thuisverpleging: sociaal akkoord	0	5.058
Palliatieve dagcentra	0	277
Psychiatrische verzorgingstehuizen: sociaal akkoord	0	245
Fonds verslaving	0	3.000
Expertise gezondheidswet	0	1.078
eHealth	0	0
Dading klinische biologie laboratoria	0	0
Financiering artsensyndicaten	0	1.085
Psychiatrisch verzorgingscircuit	0	1.774
Telematica apothekers (1)	0	1.778
Chronisch zieken - MS/ALS/Huntington	0	6.432
Medische huizen: sociaal akkoord	0	2.391
Toekomstfonds	0	0

Tabel 6 bis - Verdeling van de rubriek "niet uitgesplitst" van tabel 6 (in duizenden EUR) (vervolg)

	2006	2011
Kankerplan	0	851
Project E-Learning	0	617
Transfer uitkeringsverzekering	0	4.810
Informaticapremie bandagisten	0	17
Totaal	610.676	954.216
Bron: RIZIV - Dienst voor geneeskundige verzorging - Directie research, development and quality (RDQ)		
(1) Hulp van het RIZIV aan de zorgverlener om zich te informatiseren		
(2) Controle van de laboratoria klinische biologie		
(3) Vroeger waren deze uitgaven opgenomen in de rubrieken: geneesheren, verpleegkundigen en kinesitherapeuten		

5. Uitgaven, ledentallen, gemiddelde kostprijs per regeling, leeftijd en geslacht

De statistieken van tabel 7 bevatten per regeling, per leeftijdscategorie en per geslacht de volgende gegevens:

- de uitgaven van de verzekering voor geneeskundige verzorging in 2011
- de leden van de ziekenfondsen (ledentallen) in 2011
- de berekende gemiddelde kostprijzen per rechthebbende in 2011
- de evolutie van de gemiddelde kostprijzen van 2010 naar 2011 en van 2009 naar 2011.

Bovendien is er in de algemene regeling een onderscheid gemaakt al naargelang de verzekerden al dan niet recht hebben op de verhoogde verzekeringstegemoetkoming (ook voorkeurregeling genoemd).

abc De **verhoogde tegemoetkoming** zorgt ervoor dat bepaalde categorieën van rechthebbenden een lagere persoonlijke bijdrage (remgeld) betalen bij een ziekenhuisverblijf, voor een raadpleging van een geneesheer of voor geneesmiddelen.

Bij de zelfstandigen is dat onderscheid niet gemaakt. De verhoogde tegemoetkoming is immers vooral belangrijk voor het raadplegen van een zorgverlener en het voorschrijven van geneesmiddelen. Aangezien het aantal rechthebbende zelfstandigen ook kleiner is, zouden de aantallen per leeftijdscategorie, uitgesplitst over mannen en vrouwen, statistisch soms ook te klein zijn.

Sinds het boekjaar 2005 ontvangt het RIZIV nieuwe boekhoudkundige documenten en statistieken van de V.I. Daardoor is het mogelijk om de statistieken in dit punt ook op te splitsen volgens de leeftijd en het geslacht van de verzekerden. Daarvoor was een opsplitsing enkel mogelijk volgens de regeling waartoe de verzekerden behoren.

Tabel 7 - Uitgaven, ledentallen, gemiddelde kostprijs en evolutie van de gemiddelde kostprijs - Per regeling, leeftijd en geslacht

Uitgaven in 2011 (in duizenden EUR)									
Leeftijd	Algemene regeling					Regeling der zelfstandigen			Algemeen totaal
	Zonder voorkeurregeling		Met voorkeurregeling		Totaal	Totaal			
0 tot 9 jaar	300.386	384.642	107.305	151.333	943.666	33.636	45.318	78.954	1.022.619
10 tot 19 jaar	283.139	273.975	129.681	150.393	837.188	38.369	37.786	76.155	913.343
20 tot 29 jaar	564.925	308.537	181.405	158.702	1.213.569	38.592	27.430	66.022	1.279.591
30 tot 39 jaar	763.210	422.720	226.308	211.919	1.624.157	66.872	59.480	126.352	1.750.510
40 tot 49 jaar	799.306	624.302	346.608	307.059	2.077.275	89.704	124.219	213.923	2.291.199
50 tot 59 jaar	1.014.760	943.864	475.023	412.975	2.846.623	113.702	176.429	290.131	3.136.754
60 tot 69 jaar	1.055.094	1.179.211	577.673	488.203	3.300.180	113.286	155.996	269.282	3.569.463
70 tot 79 jaar	1.170.991	1.200.220	864.065	546.159	3.781.435	161.286	149.774	311.060	4.092.495
80 tot 89 jaar	1.207.591	790.165	1.374.057	507.153	3.878.966	216.810	139.633	356.443	4.235.409
90 jaar en +	318.476	117.287	491.072	103.384	1.030.220	80.329	26.001	106.330	1.136.550
Totaal	7.477.879	6.244.924	4.773.196	3.037.280	21.533.279	952.586	942.067	1.894.653	23.427.932

Ledentallen van de rechthebbenden in 2011									
Leeftijd	Algemene regeling					Regeling der zelfstandigen			Algemeen totaal
	Zonder voorkeurregeling		Met voorkeurregeling		Totaal	Totaal			
0 tot 9 jaar	437.231	457.206	79.058	83.732	1.057.227	50.247	53.081	103.328	1.160.555
10 tot 19 jaar	444.892	462.468	93.153	98.884	1.099.397	57.489	60.113	117.602	1.216.999
20 tot 29 jaar	533.461	536.859	79.705	68.551	1.218.576	44.305	53.935	98.240	1.316.816
30 tot 39 jaar	561.413	549.361	74.670	57.934	1.243.378	54.694	92.395	147.089	1.390.467
40 tot 49 jaar	598.169	583.050	92.298	69.775	1.343.292	77.126	130.969	208.095	1.551.387
50 tot 59 jaar	564.665	544.888	105.609	77.175	1.292.337	68.249	111.055	179.304	1.471.641
60 tot 69 jaar	436.492	429.498	115.966	82.112	1.064.068	43.330	55.463	98.793	1.162.861
70 tot 79 jaar	299.299	273.581	128.925	72.862	774.667	36.569	30.127	66.696	841.363
80 tot 89 jaar	172.066	120.019	129.630	51.146	472.861	26.633	18.438	45.071	517.932
90 jaar en +	26.344	11.838	31.671	7.492	77.345	5.709	2.281	7.990	85.335
Totaal	4.074.032	3.968.768	930.685	669.663	9.643.148	464.351	607.857	1.072.208	10.715.356

Gemiddelde kostprijs per rechthebbende in 2011 (in EUR)									
Leeftijd	Algemene regeling					Regeling der zelfstandigen			Algemeen totaal
	Zonder voorkeurregeling		Met voorkeurregeling		Totaal	Totaal			
0 tot 9 jaar	687,02	841,29	1.357,29	1.807,35	892,59	669,41	853,75	764,11	881,15
10 tot 19 jaar	636,42	592,42	1.392,12	1.520,91	761,50	667,41	628,59	647,56	750,49
20 tot 29 jaar	1.058,98	574,71	2.275,95	2.315,09	995,89	871,05	508,57	672,04	971,73
30 tot 39 jaar	1.359,45	769,48	3.030,77	3.657,94	1.306,25	1.222,66	643,76	859,02	1.258,94
40 tot 49 jaar	1.336,26	1.070,75	3.755,31	4.400,71	1.546,41	1.163,08	948,46	1.028,01	1.476,87
50 tot 59 jaar	1.797,10	1.732,22	4.497,94	5.351,15	2.202,69	1.665,99	1.588,66	1.618,10	2.131,47
60 tot 69 jaar	2.417,21	2.745,56	4.981,40	5.945,57	3.101,48	2.614,50	2.812,61	2.725,72	3.069,55
70 tot 79 jaar	3.912,45	4.387,08	6.702,07	7.495,80	4.881,37	4.410,46	4.971,43	4.663,85	4.864,13
80 tot 89 jaar	7.018,18	6.583,67	10.599,84	9.915,79	8.203,18	8.140,66	7.573,12	7.908,49	8.177,54
90 jaar en +	12.089,14	9.907,70	15.505,42	13.799,22	13.319,80	14.070,60	11.398,93	13.307,88	13.318,68
Totaal	1.835,50	1.573,52	5.128,69	4.535,54	2.233,01	2.051,44	1.549,82	1.767,06	2.186,39

Tabel 7 - Uitgaven, ledentallen, gemiddelde kostprijs en evolutie van de gemiddelde kostprijs - Per regeling, leeftijd en geslacht (vervolg)

Evolutie van de gemiddelde kostprijs per rechthebbende van 2010 tot 2011 (2010=100)										VROUWEN - MANNEN	
Leeftijd	Algemene regeling				Regeling der zelfstandigen			Algemeen totaal			
	Zonder voorkeurregeling	Met voorkeurregeling	Totaal		Totaal						
0 tot 9 jaar	104,33	103,39	95,01	98,03	104,03	104,11	104,15	104,12	103,97		
10 tot 19 jaar	102,37	104,03	100,03	96,34	103,84	105,93	103,29	104,60	103,88		
20 tot 29 jaar	102,20	101,48	100,14	99,27	103,40	101,89	101,50	101,88	103,30		
30 tot 39 jaar	103,14	103,49	97,85	97,67	104,33	104,89	103,11	103,88	104,39		
40 tot 49 jaar	103,18	103,35	98,44	98,02	104,61	105,36	105,27	105,26	104,70		
50 tot 59 jaar	103,31	103,93	103,18	102,97	104,10	102,51	103,21	102,91	103,98		
60 tot 69 jaar	103,44	102,91	105,01	105,28	103,87	103,24	105,00	104,29	103,94		
70 tot 79 jaar	103,17	102,81	105,58	105,70	103,67	102,83	102,89	102,84	103,62		
80 tot 89 jaar	102,68	101,64	105,91	105,62	103,71	102,53	105,65	103,70	103,71		
90 jaar en +	104,53	102,55	104,88	107,05	104,16	104,28	104,24	104,02	104,14		
Totaal	104,43	104,28	100,85	100,14	104,55	103,08	104,05	103,52	104,47		

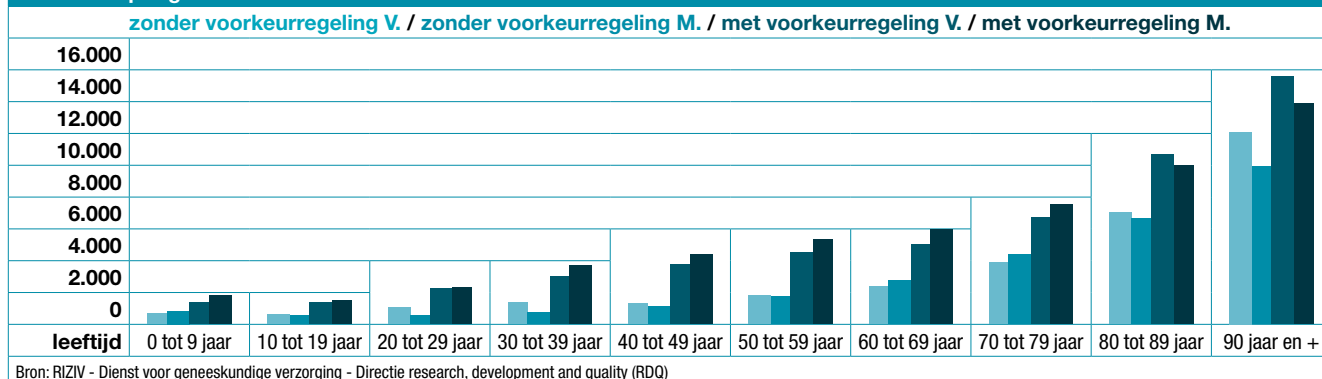
Evolutie van de gemiddelde kostprijs per rechthebbende van 2009 tot 2011 (2009=100)										VROUWEN - MANNEN	
Leeftijd	Algemene regeling				Regeling der zelfstandigen			Algemeen totaal			
	Zonder voorkeurregeling	Met voorkeurregeling	Totaal		Totaal						
0 tot 9 jaar	105,12	103,35	93,50	92,89	105,01	104,37	102,86	103,54	104,76		
10 tot 19 jaar	101,44	104,44	96,87	97,02	104,65	106,83	106,54	106,70	104,76		
20 tot 29 jaar	101,72	100,73	98,77	94,35	103,88	98,73	104,31	101,23	103,65		
30 tot 39 jaar	105,12	106,34	95,44	94,15	107,22	106,78	102,51	104,41	107,17		
40 tot 49 jaar	103,94	104,96	98,09	94,19	106,39	107,21	108,59	107,91	106,56		
50 tot 59 jaar	104,36	104,95	106,81	103,86	105,82	104,66	104,99	104,81	105,72		
60 tot 69 jaar	103,62	104,01	109,46	108,92	105,41	106,61	103,82	105,09	105,44		
70 tot 79 jaar	104,25	104,13	108,41	110,03	105,36	104,15	105,15	104,60	105,32		
80 tot 89 jaar	103,52	102,76	108,82	108,25	105,28	103,46	107,16	104,82	105,25		
90 jaar en +	104,59	103,63	107,03	108,17	104,80	102,42	98,07	100,98	104,40		
Totaal	106,40	106,77	101,37	99,22	106,92	104,14	105,07	104,51	106,72		

Bron: RIZIV - Dienst voor geneeskundige verzorging - Directie research, development and quality (RDQ)

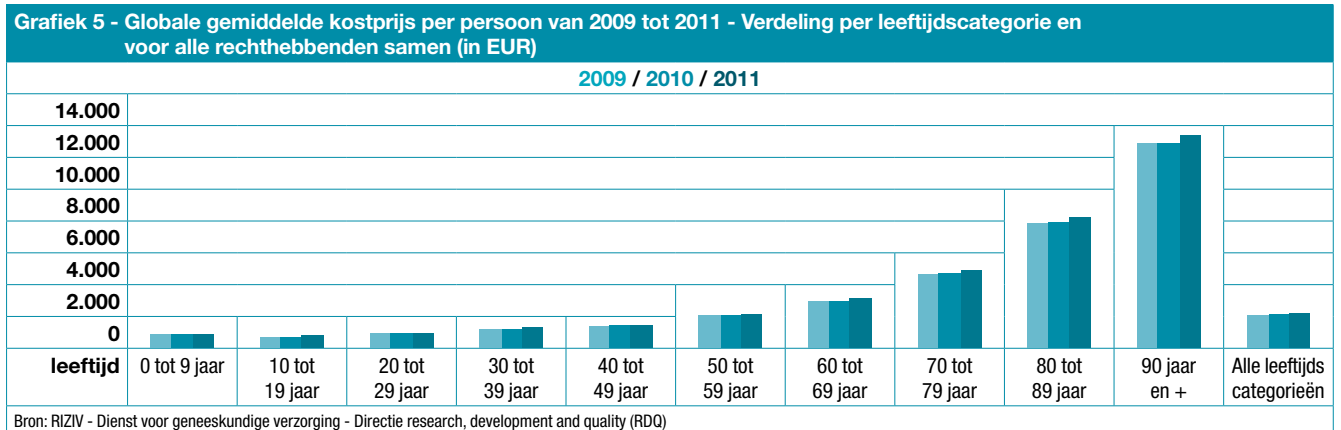
Bij de opsplitsing volgens geslacht en leeftijd van de rechthebbenden is men uitgegaan van de nieuwe statistische gegevens met betrekking tot de ledentallen, op basis van de SIS-kaart. Sinds 1 januari 2007 zijn de oude statistieken definitief vervangen door de nieuwe.

Grafiek 4 bevat de gegevens van de gemiddelde kostprijs 2011 voor de algemene regeling, uitgesplitst per geslacht, met of zonder voorkeurregeling, en per leeftijd.

Grafiek 4 - Gemiddelde kostprijs voor de algemene regeling in 2011 - Verdeling zonder / met voorkeurregeling, per leeftijd en per geslacht

Grafiek 5 bevat de globale gemiddelde kostprijs per persoon van 2009 tot 2011, per leeftijdscategorie en voor alle rechthebbenden samen.

6. Terugbetaalde bedragen en aantal akten inzake de voorschriften en verstrekkingen van geneesheren en tandheeskundigen

Tabellen 8 en 9 geven een overzicht van de terugbetaalde bedragen en van het aantal akten voor:

- de voorgeschreven technische handelingen
- de verrichte verstrekkingen.

De voorgeschreven technische handelingen en de verrichte verstrekkingen betreffen de algemeen geneeskundigen, de geneesheren-specialisten in opleiding, de geneesheren-specialisten en de tandheeskundigen tijdens het boekjaar 2011.

De tabellen vermelden de bedragen en akten voor ambulante en gehospitaliseerde patiënten apart en geven ook de totalen (ambulant + gehospitaliseerd).

Tabel 8 bevat het terugbetaalde bedrag, gegenereerd door geneesheren of tandheeskundigen, en het aantal geneesheren of tandheeskundigen dat daarbij betrokken is. Die laatste vermelding is nodig omdat het aantal van die zorgverleners dat aan de basis ligt van de voorschriften of de verstrekkingen, schommelt.

Daarnaast bevat tabel 8, voor een vergelijking met de voorgeschreven technische handelingen, ook de bedragen inzake de voorgeschreven farmaceutische specialiteiten en het aantal betrokken geneesheren of tandheeskundigen.

Bij de voorgeschreven technische handelingen zijn de voorschriften inzake klinische biologie, medische beeldvorming, synthesemateriaal, kinesitherapie, en verpleegkunde de belangrijkste categorieën.

De hoofding "tandheeskundigen" groepeert de zorgverleners die de kwalificatie van geneesheer-specialist in de stomatologie hebben en diegenen die de kwalificatie van tandarts-stomatoloog hebben. De bedragen en akten voor de tandheeskundigen bevatten dus ook die voor de stomatologieverstrekkingen.

Tabel 8 - Terugbetaalde bedragen (in EUR) inzake de voorschriften van technische handelingen en de verstrekkingen - boekjaar 2011

	Algemeen geneeskundigen	Geneesh.-specialisten in opleiding	Geneesheren-specialisten	Totaal geneesheren	Tandheelkundigen
Voorschriften technische handelingen	Bedragen - Aantal voorschrijvers				
Ambulante patiënten	1.186.494.813,87 17.832	59.412.941,12 3.352	1.311.426.312,23 22.641	2.557.334.067,22 43.825	11.447.082,32 4.446
Gehospitaliseerde patiënten	15.933.642,51 7.335	36.947.375,93 3.082	780.313.979,77 16.908	833.194.998,21 27.325	2.688.167,72 463
Totaal - Voorschriften technische handelingen	1.202.428.456,38 18.072	96.360.317,05 3.439	2.091.740.292,00 23.111	3.390.529.065,43 44.622	14.135.250,04 4.493
Voorgescreven farmaceutische specialiteiten	Bedragen - Aantal voorschrijvers				
	1.856.775.293 19.409	44.399.624 3.638	856.010.350 24.491	2.757.185.267 47.538	10.192.629 8.208
Verstrekkingen	Bedragen - Aantal zorgverleners				
Ambulante patiënten	1.149.033.861,79 13.506	3.104.001,20 1.191	3.020.413.420,50 19.648	4.172.551.283,49 34.345	817.081.406,70 7.997
Gehospitaliseerde patiënten	10.493.727,36 3.083	9.186.326,67 1.253	1.755.913.578,45 16.809	1.775.593.632,48 21.145	10.129.731,67 1.031
Totaal - Verstrekkingen	1.159.527.589,15 13.561	12.290.327,87 1.454	4.776.326.998,95 19.890	5.948.144.915,97 34.905	827.211.138,37 7.999

Bron: RIZIV - Dienst voor geneeskundige verzorging - Directie research, development and quality (RDQ)

Tabel 9 bevat het aantal akten, voorgeschreven en verricht door geneesheren en tandheelkundigen, met uitzondering van de farmaceutische specialiteiten.

Tabel 9 - Uitsplitsing van het aantal akten inzake voorschriften technische handelingen en verstrekkingen - boekjaar 2011

	Algemeen geneeskundigen	Geneesheren-specialisten in opleiding	Geneesheren-specialisten	Totaal geneesheren	Tandheelkundigen
Voorschriften technische handelingen	Aantal akten - Aantal voorschrijvers				
Ambulante patiënten	212.575.409 17.832	7.611.283 3.352	137.990.850 22.641	358.177.542 43.825	523.716 4.446
Gehospitaliseerde patiënten	5.559.493 7.335	12.298.874 3.082	92.748.377 16.908	110.606.744 27.325	133.029 463
Totaal - Voorschriften technische handelingen	218.134.902 18.072	19.910.157 3.439	230.739.227 23.111	468.784.286 44.622	656.745 4.493
Verstrekkingen	Aantal akten - Aantal zorgverleners				
Ambulante patiënten	57.671.265 13.506	152.285 1.191	201.934.652 19.648	259.758.202 34.345	29.437.040 7.997
Gehospitaliseerde patiënten	614.481 3.083	198.197 1.253	101.587.571 16.809	102.400.249 21.145	147.853 1.031
Totaal - Verstrekkingen	58.285.746 13.561	350.482 1.454	303.522.223 19.890	362.158.451 34.905	29.584.893 7.999

Bron: RIZIV - Dienst voor geneeskundige verzorging - Directie research, development and quality (RDQ)

 Tabellen met detailinformatie over de uitgaven en akten per categorie van voorschriften of verstrekkingen zijn beschikbaar op de website van het RIZIV: www.riziv.be, rubriek Wilt u meer weten? > Statistieken van het RIZIV > Statistieken van de geneeskundige verzorging.

7. Voorschriften van farmaceutische specialiteiten

Tabel 10 geeft de bedragen weer die door de verzekering voor geneeskundige verzorging in 2011 terugbetaald zijn voor voorschriften van farmaceutische specialiteiten.

De bedragen zijn uitgesplitst per grote ATC-klasse (Anatomical Therapeutic Chemical classification) en per type voorschrijver: algemeen geneeskundigen, geneesheren-specialisten in opleiding, geneesheren-specialisten en tandheelkundigen.

 De ingezamelde gegevens slaan enkel op de **terugbetaalde voorgeschreven** farmaceutische specialiteiten, **afgeleverd in publieke apotheken**.

Zijn dus niet opgenomen in de gegevens:

- magistrale geneesmiddelen
- vrij verkochte geneesmiddelen
- geneesmiddelen die wel onderworpen zijn aan de voorschriftplicht maar die niet terugbetaald zijn
- geneesmiddelen die in principe wel terugbetaald zijn, maar die in werkelijkheid zonder terugbetaling zijn afgeleverd
- geneesmiddelen afgeleverd in ziekenhuizen.

Tabel 10 - Terugbetaalde bedragen voor de voorschriften van farmaceutische specialiteiten (in EUR) - Verdeling volgens de ATC-klassen (afleveringsjaar 2011) (1)						
ATC		Algem. geneeskundigen	Geneesheren-specialisten	Geneesheren-specialisten in opleiding	Tandheelkundigen	Totaal
A	Maagdarmkanaal en stofwisseling (bv. maagproblemen, diabetes)	210.819.056	66.698.296	4.030.741	220.879	281.768.972
B	Bloed en bloedvormende organen (bv. antistollingsmiddelen)	96.782.058	48.643.048	4.836.423	87.924	150.349.453
C	Hart vaatstelsel (bv. hoge bloeddruk, cholesterol)	582.624.430	59.227.811	4.715.592	468.238	647.036.070
D	Dermatologische preparaten (bv. schimmeldodende middelen, acne)	18.130.292	12.708.942	489.094	36.412	31.364.740
G	Urogenitaal stelsel en geslachtshormonen (contraceptiva)	19.159.526	10.548.176	464.719	31.543	30.203.965
H	Systemische hormoonpreparaten, geslachtshormonen uitgezonderd	44.439.958	39.012.885	2.509.777	71.881	86.034.501
J	Antimicrobiële middelen voor systemisch gebruik (bv. antibiotica, aids, vaccins)	155.279.618	101.980.915	8.124.467	6.732.325	272.117.324
L	Cytostatica en immunomodulerende middelen (bv. kanker, antibraakmiddelen)	75.939.833	295.612.222	6.912.914	62.155	378.527.125
M	Skeletspierstelsel (bv. ontstekingsremmers)	83.237.888	14.179.717	1.186.254	1.921.143	100.525.002
N	Zenuwstelsel (bv. antidepressiva)	352.020.874	129.564.667	7.652.136	295.444	489.533.120
P	Antiparasitaire middelen	657.073	511.414	54.546	59.904	1.282.937
R	Ademhalingsstelsel (bv. astma, chronische obstructieve brochopneumopathie: COPD)	187.149.601	41.639.275	2.097.786	168.749	231.055.411
S	Zintuiglijke organen (bv. geneesmiddelen voor de ogen)	10.861.386	30.563.923	975.388	33.741	42.434.438
V	Diverse middelen (bv. zuurstof)	19.673.700	5.119.059	349.786	2.291	25.144.837
	Totaal	1.856.775.293	856.010.350	44.399.624	10.192.629	2.767.377.896

Bron: RIZIV - Dienst voor geneeskundige verzorging - Afdeling Farmanet

(1) Enkel de door de verzekering voor geneeskundige verzorging terugbetaalde bedragen

De totale kostprijs van farmaceutische specialiteiten is de som van het deel dat de verzekering voor geneeskundige verzorging terugbetaalt en van de persoonlijke aandelen van de patiënten.

EVOLUTIE 2007-2011

Tabel 11 geeft de evolutie over de periode 2007-2011 van de terugbetaalde bedragen, de remgelden, de DDD en de gemiddelde kost.

De DDD (Defined Daily Doses of gemiddelde dagdosissen) geven een indicatie van de evolutie van het volume. Het aantal DDD stemt overeen met een raming van het aantal dagen behandeling, berekend volgens een gemiddelde dagelijkse posologie, door de Wereldgezondheidsorganisatie (WGO) gedefinieerd.

De gemiddelde kost is de verhouding terugbetaalde bedragen / DDD en geeft de kostprijs weer per behandelingsdag voor de verzekering voor geneeskundige verzorging.

De totalen voor 2011 van tabel 11 zijn een beetje hoger dan de totalen in tabel 10, omdat voor een deel van de gegevens de kwalificatie van de voorschrijver niet kon worden bepaald. Die gegevens komen dan ook niet voor in tabel 10.

Tabel 11 - Voorschriften van farmaceutische specialiteiten - Verdeling volgens de ATC-klassen

	Bedragen terugbetaald door de verzekering (in EUR)	2007	2008	2009	2010	2011
A	Maagdarmkanaal en stofwisseling	240.659.973	279.705.354	278.415.495	271.769.652	282.167.627
B	Bloed en bloedvormende organen	136.984.317	154.572.824	167.080.505	155.770.853	150.660.343
C	Hart vaatstelsel	563.254.966	625.355.528	646.713.945	651.806.934	647.884.025
D	Dermatologische preparaten	25.194.911	28.083.790	27.150.841	30.522.242	31.470.410
G	Urogenitaal stelsel en geslachtshormonen	32.945.126	33.390.554	30.984.229	31.311.743	30.270.386
H	Systemische hormoonpreparaten, uitgezonderd geslachtshormonen	66.409.453	73.988.308	75.731.668	82.951.269	86.137.662
J	Antimicrobiële middelen voor systemisch gebruik	212.844.204	267.082.459	262.656.771	262.794.023	272.823.293
L	Cytostatica en immunomodulerende middelen	261.521.250	316.006.596	343.136.991	365.913.919	379.068.926
M	Skeletspierstelsel	100.485.217	107.388.025	99.573.539	101.204.437	100.743.443
N	Zenuwstelsel	397.668.685	443.147.506	455.151.608	469.528.049	491.044.943
P	Antiparasitaire middelen	715.914	824.307	855.150	1.146.921	1.286.015
R	Ademhalingsstelsel	200.186.286	218.351.840	228.904.297	226.490.011	231.386.372
S	Zintuiglijke organen	27.782.110	30.982.641	32.306.247	39.052.433	42.574.355
V	Diverse middelen	26.409.858	26.952.634	26.868.189	26.190.405	25.408.843
	Totaal	2.293.062.271	2.605.832.365	2.675.529.474	2.716.452.891	2.772.926.641
	Remgeld (in EUR)	2007	2008	2009	2010	2011
A	Maagdarmkanaal en stofwisseling	53.612.983	59.491.844	55.676.857	50.008.374	49.966.326
B	Bloed en bloedvormende organen	23.578.874	25.834.962	26.947.811	20.756.326	19.729.310
C	Hart vaatstelsel	159.150.834	167.543.724	163.016.218	150.876.395	145.343.244
D	Dermatologische preparaten	6.882.467	7.308.974	6.864.571	6.866.370	6.841.054
G	Urogenitaal stelsel en geslachtshormonen	34.119.352	34.362.015	30.839.633	24.558.548	20.622.687
H	Systemische hormoonpreparaten, uitgezonderd geslachtshormonen	5.245.837	5.714.018	5.519.785	5.394.983	5.302.122
J	Antimicrobiële middelen voor systemisch gebruik	56.523.686	62.347.331	61.580.869	54.926.862	52.572.205
L	Cytostatica en immunomodulerende middelen	1.922.963	2.203.631	2.338.356	2.519.164	2.826.208
M	Skeletspierstelsel	32.015.938	33.980.263	32.814.109	27.852.739	24.864.660
N	Zenuwstelsel	96.417.485	104.016.001	100.291.274	95.839.200	96.519.372
P	Antiparasitaire middelen	216.297	249.118	257.846	261.625	269.737
R	Ademhalingsstelsel	72.988.826	80.138.201	84.177.677	78.766.806	79.194.203
S	Zintuiglijke organen	7.093.761	7.802.765	7.943.528	8.206.130	8.653.595
V	Diverse middelen	237.564	239.329	220.809	226.607	230.842
	Totaal	550.006.867	591.232.177	578.489.343	527.060.128	512.935.565
	DDD (in EUR)	2007	2008	2009	2010	2011
A	Maagdarmkanaal en stofwisseling	414.467.002	488.352.508	534.159.805	575.277.996	606.561.097
B	Bloed en bloedvormende organen	83.755.419	139.656.774	321.094.174	357.303.111	380.888.750
C	Hart vaatstelsel	1.590.970.480	1.776.299.518	1.868.216.705	1.925.932.305	1.954.474.114
D	Dermatologische preparaten	23.068.741	25.594.597	25.451.310	25.484.910	25.726.121
G	Urogenitaal stelsel en geslachtshormonen	295.157.175	304.778.026	294.618.058	281.550.154	272.343.351
H	Systemische hormoonpreparaten, uitgezonderd geslachtshormonen	135.033.298	150.610.140	156.388.831	161.361.331	165.288.439
J	Antimicrobiële middelen voor systemisch gebruik	110.805.580	122.203.452	126.571.533	125.935.066	129.258.697
L	Cytostatica en immunomodulerende middelen	38.962.407	44.078.319	46.229.525	47.941.189	49.928.480
M	Skeletspierstelsel	219.349.695	240.654.612	243.271.420	242.905.112	246.541.030
N	Zenuwstelsel	403.472.083	446.097.068	464.845.508	486.861.873	509.068.617
P	Antiparasitaire middelen	1.494.117	1.734.936	1.849.328	1.946.998	2.046.724
R	Ademhalingsstelsel	344.693.903	374.374.304	393.055.593	404.667.648	421.805.386
S	Zintuiglijke organen	70.436.619	74.614.081	72.897.768	74.497.380	73.824.440
V	Diverse middelen	1.491.868	1.549.389	1.558.979	1.618.197	1.629.293
	Totaal	3.733.158.386	4.190.597.724	4.550.208.538	4.713.283.269	4.839.384.540

Tabel 11 - Voorschriften van farmaceutische specialiteiten - Verdeling volgens de ATC-klassen (vervolg)

	Gemiddelde kost (terugbetaalde bedragen/DDD) (in EUR)	2007	2008	2009	2010	2011
A	Maagdarmkanaal en stofwisseling	0,58	0,57	0,52	0,47	0,47
B	Bloed en bloedvormende organen	1,64	1,11	0,52	0,44	0,40
C	Hartvaatstelsel	0,35	0,35	0,35	0,34	0,33
D	Dermatologische preparaten	1,09	1,10	1,07	1,20	1,22
G	Urogenitaal stelsel en geslachtshormonen	0,11	0,11	0,11	0,11	0,11
H	Systemische hormoonpreparaten, uitgezonderd geslachtshormonen	0,49	0,49	0,48	0,51	0,52
J	Antimicrobiële middelen voor systemisch gebruik	1,92	2,19	2,08	2,09	2,11
L	Cytostatica en immunomodulerende middelen	6,71	7,17	7,42	7,63	7,59
M	Skeletspierstelsel	0,46	0,45	0,41	0,42	0,41
N	Zenuwstelsel	0,99	0,99	0,98	0,96	0,96
P	Antiparasitaire middelen	0,48	0,48	0,46	0,59	0,63
R	Ademhalingsstelsel	0,58	0,58	0,58	0,56	0,55
S	Zintuiglijke organen	0,39	0,42	0,44	0,52	0,58
V	Diverse middelen	17,70	17,40	17,23	16,18	15,60

Bron: RIZIV - Dienst voor geneeskundige verzorging - Afdeling Farmanet

In 2007 en 2008 is het stijgingspercentage van de terugbetaalde bedragen (uitgaven van de verzekering voor geneeskundige verzorging) opnieuw op een niveau vergelijkbaar met de jaren vóór 2005 (+6,3% en +7,8%). Dit na enkele jaren van dalende uitgaven (in 2005 en 2006), hoofdzakelijk te wijten aan budgettaire maatregelen die in de sector genomen zijn en die geleid hebben tot vermindering van de kosten van geneesmiddelen.

In 2008 is het stijgingspercentage eigenlijk 13,6%, maar een deel van die stijging heeft te maken met de uitbreiding van de kleine risico's van de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging tot de zelfstandigen. De echte stijging bedraagt 7,8%.

Het stijgingspercentage van de uitgaven in 2009, 2010 en 2011 is nog altijd positief, maar ligt een stuk lager (+2,7%, +1,5% en + 2,1%).

Twee factoren bepalen de globale evolutie van de uitgaven:

- de evolutie van de gemiddelde kost
- de evolutie van het volume (DDD).

EVOLUTIE VAN DE GEMIDDELDE KOST

De gemiddelde kost van bepaalde ATC-klassen stijgt sterk. Het gaat onder meer over de klassen waarin nieuwe specialiteiten op de markt komen, die toelaten om nieuwe patiënten te behandelen of die oude, meestal minder dure therapieën vervangen. De nieuwe geneesmiddelen brengen procentueel de hoogste stijging van de uitgaven mee in de klasse L (cytostatica en immunomodulerende middelen).

De gemiddelde kost van andere klassen daalt, zoals:

- de klasse A (maagdarmkanaal en stofwisseling): het gevolg van budgettaire maatregelen (referentierugbetaling, daling van de prijs van oude geneesmiddelen) en van de stijgende concurrentie van generische geneesmiddelen in die klassen
- de klasse B (bloed en bloedvormende organen): het gevolg van de terugbetaling, vanaf 2008, van aspirine ter preventie van hart- en vaatrisico's (met een zeer lage kost per DDD).

EVOLUTIE VAN HET VOLUME

Er is meestal een stijging qua volume.

De volumestijgingen zijn het hoogst in de volgende klassen:

- A (vooral maagzuurremmers en orale antidiabetica)
- B (aspirine ter preventie van hart- en vaatrisico's)
- C (bepaalde hartvaatgeneesmiddelen: calciumantagonisten en ACE-remmers en geneesmiddelen tegen cholesterol)
- L (immunosuppressiva: TNF-alfa remmers en overige immunosuppressiva)
- N (antidepressiva).

Ondanks de verlaging van de gemiddelde kost, liggen de uitgaven voor de klassen A, B en C een stuk hoger in 2011 dan in 2007. Dit komt door de volumestijgingen.

De sterke stijging van de uitgaven in de klasse J (antimicrobiële middelen voor systemisch gebruik), voornamelijk in 2007 en 2008, is voor een groot deel toe te schrijven aan de terugbetaling van twee nieuwe vaccins: in 2007 het vaccin tegen het rotavirus en in 2008 het vaccin tegen het menselijk papillomavirus.

II. Statistieken van de uitkeringen

1. Algemene regeling

a. Algemene regeling - Primaire arbeidsongeschiktheid

Tabel 1 - Aantal vergoede dagen en bijhorende uitgaven (in EUR) - Evolutie 2007-2011					
Vergoede dagen - Uitgaven					
	2007	2008	2009	2010	2011
Arbeiders	18.862.630 687.737.665	20.053.616 761.435.221	20.462.553 816.880.914	21.384.468 873.002.273	22.620.901 938.272.906
Bedienden	8.012.462 311.045.879	8.526.485 346.221.223	8.970.743 393.341.296	9.519.927 412.380.602	10.075.193 458.510.160
Verbeteringen vorige dienstjaren	-108.488	-6.248	1.158	-1.796	-2.706
Algemeen totaal	26.875.092 998.675.055	28.580.101 1.107.650.196	29.433.296 1.210.223.367	30.904.395 1.285.381.079	32.696.094 1.396.780.361
Evolutie t.o.v. vorig jaar	10,48% 11,83%	6,34% 10,91%	2,99% 9,26%	5,00% 6,21%	5,80% 8,67%

Bron: RIZIV - Dienst uitkeringen - Directie financiën en statistieken

 De eerste periode van arbeidsongeschiktheid wordt “primaire uitkeringsperiode” genoemd. Na één jaar ziekte komt de gerechtigde, die nog als arbeidsongeschikt erkend is, in een periode van invaliditeit (zie cijfers onder punt c).

Tabel 1 geeft het aantal dagen en bedragen weer dat werd uitgekeerd tussen 2007 en 2011 voor de perioden van primaire ongeschiktheid volgens de sociale stand. Het aantal dagen en de uitgekeerde bedragen ligt beduidend hoger bij arbeiders dan bij bedienden. Twee factoren kunnen deze trend verklaren.

- De periode van het gewaarborgd loon, die korter is voor arbeiders dan voor bedienden.

 Het gewaarborgd loon is de periode waarin de werknemer nog wordt doorbetaald door de werkgever. Deze periode duurt 14 dagen voor de arbeiders en 30 dagen voor de bedienden. Arbeiders zijn dus vlugger ten laste van de uitkeringsverzekering.

- De aard van de arbeid die beide beroepsgroepen verrichten. Arbeiders voeren vaker fysiek zwaardere en gevaarlijkere taken uit dan een bediende. De kans om een letsel op te lopen of een ongeval te krijgen met een periode van arbeidsongeschiktheid tot gevolg, ligt dan ook hoger bij arbeiders.

Tabel 1 geeft ook percentages die de evolutie tegenover het vorige dienstjaar weergeven.

Tabel 2 - Aantal beëindigde ziektegevallen volgens de duur van arbeidsongeschiktheid - Evolutie 2007-2011						
Duur in dagen	2007	2008	2009	2010	2011	% 2011
1 - 14 dagen	44.037	43.340	45.165	41.534	41.621	10,06%
15 - 98 dagen	224.995	229.588	217.828	223.181	230.138	55,60%
99 - 337 dagen	81.810	85.014	87.108	90.536	95.573	23,09%
338 - 365 dagen	34.072	38.266	41.547	43.824	46.571	11,25%
Totaal	384.914	396.208	391.648	399.075	413.903	100,00%

Bron: RIZIV - Dienst uitkeringen - Directie financiën en statistieken

Tabel 2 geeft weer hoe lang een gerechtigde arbeidsongeschikt is in een periode van primaire arbeidsongeschiktheid. Deze tabel verdeelt de uitgekeerde gevallen volgens de in dagen uitgedrukte, totale duur van de erkende arbeidsongeschiktheid. Enkel de gevallen waarvan de arbeidsongeschiktheid een einde nam in de jaren 2007 tot en met 2011 mogen opgeteld worden in een categorie met bepaalde duur. De gevallen waarvan de duur van de arbeidsongeschiktheid niet verder reikt dan het gewaarborgde loon (14 dagen voor de arbeiders en 30 dagen voor de bedienden) en die bijgevolg niet vergoed zijn door de uitkeringsverzekering, zijn niet opgenomen in deze cijfers. Indien de arbeidsongeschiktheid verder reikt dan het gewaarborgde loon, wordt het geval voor de ganse duur van de arbeidsongeschiktheid in aanmerking genomen.

De gevallen met een duur van minder dan vijftien dagen zijn voornamelijk werklozen. De werklozen hebben geen recht op gewaarborgd loon en zijn dus vanaf de 1ste dag ten laste van de uitkeringsverzekering. Deze groep vertegenwoordigt 10,06% van het totaal aantal gevallen.

De meeste primaire arbeidsongeschikten zijn tussen de 15 en 98 dagen werkonbekwaam (55,60%). Binnen de 3 maanden hervat de meerderheid van de arbeidsongeschikten zijn beroepsactiviteiten. Daarna neemt het aantal arbeidsongeschikten gestaag af (23,09% of 95.573 gevallen met een duur tussen 99 en 337 dagen).

De laatste periode in primaire arbeidsongeschiktheid die slechts 1 maand bedraagt, bevat 11,25% van het aantal gevallen. Deze gerechtigden, die bijna een jaar lang arbeidsongeschikt zijn, hebben ernstige gezondheidsproblemen. Binnen deze groep zullen er waarschijnlijk veel in invaliditeit treden.

Tabel 3 - Gemiddelde uitkeringsduur per geval (in dagen) en gemiddeld aantal ziektegevallen per 1.000 gerechtigden - Evolutie 2007-2011										
Gemiddelde uitkeringsduur per geval - Gemiddeld aantal ziektegevallen										
	2007		2008		2009		2010		2011	
Arbeiders	64,04	137,85	66,61	144,61	71,20	147,47	72,14	144,46	73,70	148,20
Bedienden	70,50	57,64	72,10	60,32	73,85	61,81	76,11	65,37	77,00	67,47
Totaal	65,84	99,57	68,15	104,11	71,98	106,12	73,33	106,20	74,68	109,19

Bron: RIZIV - Dienst uitkeringen - Directie financiën en statistieken

De tabel 3 toont

- de gemiddelde uitkeringsduur per geval in de periode van primaire ongeschiktheid
- het gemiddeld aantal ziektegevallen per 1000 gerechtigden.

De duur van de periode van gewaarborgd loon (arbeiders: 14 dagen, bedienden: 1 maand) en de aard van het werk verklaren de verschillen tussen de cijfers voor arbeiders en bedienden.

b. Algemene regeling - Moederschap

Tabel 4 - Aantal vergoede dagen en bijhorende uitgaven (in EUR) - Evolutie 2007-2011										
Nombre de jours - Dépenses										
	2007		2008		2009		2010		2011	
Periode van moederschapsrust										
Arbeidsters	2.599.608	110.280.515	2.670.647	117.905.846	2.653.312	121.439.792	2.616.754	119.776.526	2.577.144	119.135.377
Bedienden	4.353.750	251.595.797	4.512.036	272.963.281	4.533.616	284.373.093	4.633.219	293.609.263	4.612.798	300.093.854
Totaal	6.953.358	361.876.311	7.182.683	390.869.127	7.186.928	405.812.885	7.249.973	413.385.789	7.189.942	419.229.232
Periode van werkverwijdering										
Arbeidsters	548.251	15.646.257	542.159	16.449.901	534.097	15.933.809	618.112	23.989.934	729.386	35.017.007
Bedienden	1.371.627	44.114.049	1.403.942	47.882.444	1.408.552	49.666.484	1.717.433	78.867.440	1.919.316	113.775.420
Totaal	1.919.878	59.760.306	1.946.101	64.332.345	1.942.649	65.600.293	2.335.545	102.857.374	2.648.702	148.792.427
Totaal ten laste van de uitkeringsverzekering (1)	1.411.320		1.462.487		1.466.591		2.335.545		2.648.702	
Vaderschapsverlof	386.759	32.934.836	413.069	36.319.896	392.314	35.550.511	402.648	36.711.043	411.460	38.422.978
Adoptieverlof	8.663	650.251	8.342	641.977	11.676	931.692	12.281	1.001.957	11.179	920.011
Verbeteringen vorige dienstjaren		30		1.695		114		1.104		0
Algemeen totaal	9.268.658	455.221.734	9.550.195	492.165.040	9.533.567	507.895.494	10.000.447	553.957.267	10.261.283	607.364.647
Evolutie t.o.v. vorig jaar	1,84%	4,01%	3,04%	8,12%	-0,17%	3,20%	4,90%	9,07%	2,61%	9,64%
Invaliditeit	78.073	3.398.135	82.960	3.748.476	92.782	4.354.970	104.821	5.071.995	117.209	5.859.140
(1) Aantal dagen ten laste van de uitkeringsverzekering na aftrek van de dagen die het Fonds voor beroepsziekten (FBZ) uiteindelijk uitkeert.										
(2) Vanaf 1 januari 2010 vallen de gevallen van werkverwijdering als gevolg van zwangerschap, die tot dan onder de bevoegdheid van het FBZ vielen, ten laste van het RIZIV. Algemeen genomen, krijgen de zwangere werknemers die van het werk verwijderd zijn vanaf deze datum een daguitkering gelijk is aan 78,237% van hun gederfde loon (beperkt tot het plafond van de uitkeringsverzekering). Deze maatregel betreft enkel de werkverwijdering als gevolg van zwangerschap en de gerechtigden die van het werk verwijderd zijn door borstvoeding ontvangen nog steeds een uitkering van 60% van het gederfde loon (beperkt tot het plafond van de uitkeringsverzekering).										
Bron: RIZIV - Dienst uitkeringen - Directie financiën en statistieken										

Tabel 4 bevat:

o **Uitgaven betreffende de moederschapsverzekering**

 De **moederschapsverzekering** heeft tot doel tijdens de periode van moederschapsbescherming een vervangingsinkomen te verlenen. De periode van voorbevallingsrust neemt op verzoek van de betrokkene een aanvang, ten vroegste van de zesde week vóór de vermoedelijke datum van bevalling. De nabevallingsrust strekt zich uit over een periode van negen weken die aanvangt op de dag van de bevalling.

Indien de moederschapsrust zich situeert in een periode waarin de gerechtigde invalide is, worden de dagen en de bijhorende uitgaven afzonderlijk opgegeven. In 2011 bedroegen de uitgaven voor deze beperkte groep 117.209 aantal dagen voor 5.859.140 EUR. Dit bedrag is beperkt in verhouding tot de uitgekeerde bedragen in moederschapsrust: 7.189.942 dagen voor 419.229.232 EUR.

o **Uitgaven betreffende de werkverwijdering**

De arbeidswet van 16 maart 1971 legt aan de werkgever bepaalde verplichtingen op die van toepassing zijn wanneer de werknemers zwanger is. Wanneer bij de uitoefening van haar werk, risico's worden vastgesteld, dient de blootstelling aan dat de risico te worden vermeden. De werknemers kan in die periode van het werk worden verwijderd en heeft daardoor recht op een vergoeding. De vergoede dagen en bedragen belopen 2.648.702 dagen en 148.792.427 EUR. De sterke stijging in het aantal uitgekeerde dagen en bedragen in 2010 en 2011 is hoofdzakelijk toe te wijzen aan de overheveling van bevoegdheden van FBZ naar het RIZIV inzake werkverwijdering vanaf 1 januari 2010. Hierdoor gebeurde er een aanpassing aan het uitbetalingspercentage van de prenatale werkverwijdering van 60% naar 78,237%.

o Uitgaven voor vaderschapverlof

Vanaf 1 juli 2002 is de regeling van het vaderschapsverlof van kracht. Dit verlof bedraagt 10 dagen waarvan de eerste 3 door de werkgever worden betaald. De overige 7 dagen geven geen recht meer op loon maar worden gedekt door een uitkering die door het ziekenfonds wordt uitbetaald. Die ingevoerde maatregel is dan ook succesvol.

o Uitgaven voor adoptieverlof

Vanaf 25 juli 2004 heeft de werknemer die een kind in zijn gezin onthaalt in het kader van een adoptie, recht op een adoptieverlof. Het verlof duurt maximum 6 weken indien het kind bij het begin van dit verlof de leeftijd van 3 jaar niet heeft bereikt. Het verlof bedraagt 4 weken in de andere gevallen. Het recht op adoptieverlof loopt af op het moment dat het kind de leeftijd van 8 jaar bereikt. Net als het vaderschapsverlof, kent het adoptieverlof in het algemeen een groeiend succes.

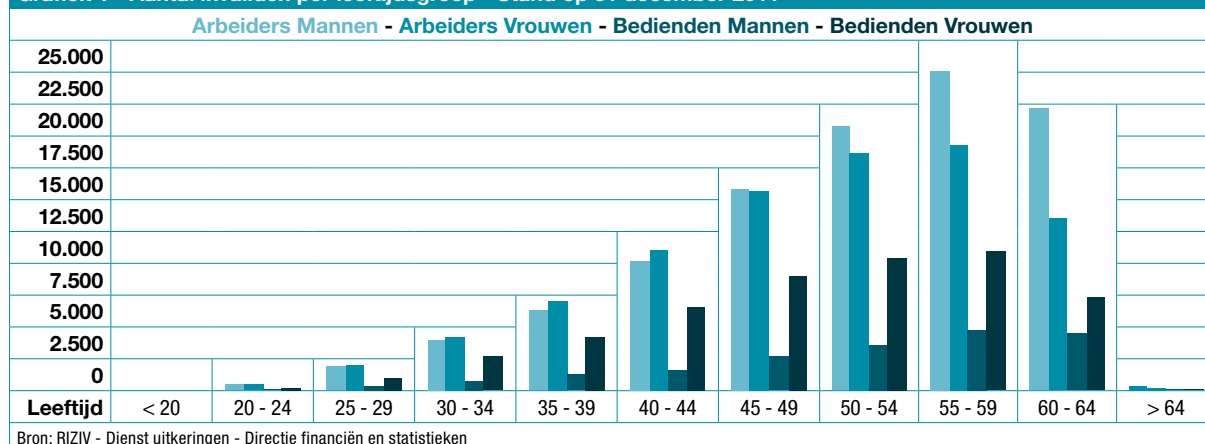
c. Algemene regeling - Invaliditeit

Tabel 5 - Aantal invaliden per leeftijdsgroep - Stand op 31 december 2011

Leeftijdsgroep	Arbeiders Mannen	Arbeiders Vrouwen	Bedienden Mannen	Bedienden Vrouwen	Totaal
< 20	6	1	1	1	9
20 - 24	494	494	60	222	1.270
25 - 29	1.907	2.045	293	1.028	5.273
30 - 34	3.976	4.125	735	2.589	11.425
35 - 39	6.253	6.955	1.215	4.186	18.609
40 - 44	10.148	10.962	1.681	6.487	29.278
45 - 49	15.704	15.608	2.597	8.990	42.899
50 - 54	20.577	18.610	3.536	10.381	53.104
55 - 59	24.991	19.203	4.678	10.808	59.680
60 - 64	22.078	13.458	4.497	7.244	47.277
> 64	304	196	77	98	675
Totaal	106.438	91.657	19.370	52.034	269.499

Bron: RIZIV - Dienst uitkeringen - Directie financiën en statistieken

Grafiek 1 - Aantal invaliden per leeftijdsgroep - Stand op 31 december 2011

Bron: RIZIV - Dienst uitkeringen - Directie financiën en statistieken

Tabel 6 - Aantal invaliden per ziektegroep op 31 december - Evolutie 2007-2011

Ziektegroep	2007	2008	2009	2010	2011
1. Besmettelijke en parasitaire ziekten	2.024	2.108	2.131	2.217	2.248
2. Gezwollen	13.592	14.266	15.103	16.083	16.742
3. Endocriene, voedings- en stofwisselingsziekten	5.308	5.430	5.598	5.733	5.865
4. Ziekten van het bloed en bloedvormende organen	390	392	413	433	447
5. Psychische stoornissen	74.054	78.112	83.247	88.535	92.899
6. Ziekten van het zenuwstelsel en de zintuigen	13.821	14.347	14.883	15.512	16.149
7. Ziekten van het hart vaatstelsel	19.372	19.216	19.427	19.571	19.549
8. Ziekten van de ademhalingswegen	5.664	5.562	5.669	5.689	5.736
9. Ziekten van het spijsverteringsstelsel	6.052	6.143	6.247	6.404	6.532
10. Ziekten van het urogenitaal systeem	2.002	2.009	2.042	2.110	2.230
11. Complicaties van zwangerschap, bevalling en kraambed	436	510	523	481	509
12. Ziekten van de huid en de celweefsels	1.203	1.241	1.320	1.375	1.441
13. Ziekten van het bewegingsstelsel en het bindweefsel	58.032	60.595	65.146	69.583	74.192
14. Congenitale afwijkingen	1.510	1.536	1.577	1.602	1.614
15. Aandoeningen met oorsprong in de perinatale periode	27	26	19	19	21
16. Symptomen en onvolledig omschreven ziektebeelden	4.895	4.884	5.260	5.427	5.605
17. Ongevalsletsels en vergiftigingen	15.302	15.776	16.538	17.080	17.635
Niet bepaald	0	0	66	81	85
Totaal	223.684	232.153	245.209	257.935	269.499

Bron: RIZIV - Dienst uitkeringen - Directie financiën en statistieken

Tabel 6 geeft het aantal invaliden op 31 december van de voorbije vijf jaar volgens de ziektegroep waarin de invalide erkend is.

De belangrijkste ziektegroepen zijn de groepen 5, 13 en 7. Op 31 december 2011 bedroegen de percentages van invaliden in deze ziektegroepen respectievelijk 34,47%, 27,53% en 7,25%. In de periode van 2007 tot 2011 kan worden vastgesteld dat het aantal invaliden dat kampt met psychische stoornissen (psychosen, persoonlijkheidsstoornissen, enz.) sterk is toegenomen. Ook de ziekten van het bewegingsstelsel en het bindweefsel (rugaandoeningen, reuma, enz.) blijven een belangrijke oorzaak van invaliditeit. De ziekten in verband met hart en vaatstelsel (hartinfarct, hartritmestoornissen, hypertensie, trombose enz.) zijn de derde belangrijkste ziektegroep maar nemen in belang af terwijl het aantal gezwollen (borstkanker, leukemie, enz.) elk jaar verhoogt.

Tabel 7 - Aantal vergoede dagen en bijhorende uitgaven (in EUR) - Evolutie 2007-2011

Vergoede dagen - Uitgaven										
	2007		2008		2009		2010		2011	
Arbeiders - Mannen	28.923.219	1.123.689.505	29.419.743	1.206.384.896	30.038.025	1.273.293.957	31.044.786	1.360.194.604	31.986.210	1.448.912.519
Arbeiders - Vrouwen	20.223.113	626.904.104	21.442.092	708.151.910	23.083.667	791.921.571	24.783.478	882.872.162	26.389.299	981.465.297
Arbeiders - Totaal	49.146.332	1.750.593.609	50.861.835	1.914.536.806	53.121.692	2.065.215.528	55.828.264	2.243.066.766	58.375.509	2.430.377.816
Bedienden - Mannen	5.625.374	230.751.140	5.750.355	246.481.645	5.882.803	260.683.664	6.095.739	280.751.592	6.301.884	298.539.953
Bedienden - Vrouwen	12.339.713	408.064.739	13.105.756	460.639.527	14.228.675	520.069.015	15.433.034	588.344.540	16.534.566	656.694.933
Bedienden - Totaal	17.965.087	638.815.879	18.856.111	707.121.172	20.111.478	780.752.679	21.528.773	869.096.131	22.836.450	955.234.886
Subtotaal	67.111.419	2.389.409.488	69.717.946	2.621.657.979	73.233.170	2.845.968.207	77.357.037	3.112.162.897	81.211.959	3.385.612.702
Allerlei	-1.142	9.705	1.207	135.221	-208	-5.038	-467	-6.771	-308	-405
Algemeen totaal	67.110.277	2.389.419.193	69.719.153	2.621.793.199	73.232.962	2.845.963.169	77.356.570	3.112.156.126	81.211.651	3.385.612.297
Evolutie t.o.v. vorig jaar	3,57%	5,51%	3,89%	9,73%	5,04%	8,55%	5,63%	9,35%	4,98%	8,79%

Bron: RIZIV - Dienst uitkeringen - Directie financiën en statistieken

Tabel 7 geeft het aantal dagen en bedragen weer dat uitgekeerd is in invaliditeit vanaf 2007 tot en met 2011.

Uit deze cijfers blijkt duidelijk dat het aantal dagen dat uitgekeerd is in invaliditeit een constante groei kent sinds de laatste jaren. Deze trend hangt samen met de gestage groei van het aantal invaliden. De volgende redenen kunnen de trend verklaren:

- **De verhoging van de pensioenleeftijd van de vrouwen**

De pensioenleeftijd van de vrouwen werd geleidelijk aan gelijkgeschakeld met die van de mannen en de gelijkheid is bereikt in 2009. De verhoging van de pensioenleeftijd voor de vrouwen heeft tot gevolg dat vrouwen langer in invaliditeit kunnen blijven of tot op latere leeftijd in invaliditeit kunnen treden.

- **De groei van de participatiegraad van vrouwen op het arbeidsmarkt**

De afgelopen jaren is vastgesteld dat de participatie van de vrouwen op de arbeidsmarkt sterk is toegenomen en dit tot op hogere leeftijd. De samenleving evolueert meer en meer naar een tweeverdienersmodel waarbij zowel de man als de vrouw deel nemen aan het arbeidsproces. Het aantal uitkeringsgerechtigden die sociale bijdragen betaalt en dat ook in aanmerking komt om arbeidsongeschikt te worden, stijgt dus.

- **De vergrijzing van de bevolking**

De veroudering van de Belgische bevolking is een feit. De groei van de bevolking, zowel bij de mannen als bij de vrouwen is het sterkst, in de leeftijdscategorie tussen de 50 en 59 jaar. In de jongere leeftijdscategorieën is er een dalende trend. Aangezien arbeidsongeschiktheid een fenomeen van ouderen is, leidt het toenemend aantal oudere gerechtigden, tot meer arbeidsongeschiktheid en invaliditeit.

o Preventie

Er treden belangrijke verschuivingen op in de ziektebeelden die leiden tot invaliditeit. Onder andere door de vooruitgang van de medische wetenschap kunnen bepaalde ziekten goed worden behandeld. Dit is het geval voor hart- en vaatziekten. Daartegenover staat een forse toename van invaliden die lijden aan psychische stoornissen, gezwellen en ziekten van het bewegingsstelsel en het bindweefsel.

De task force arbeidsongeschiktheid heeft bij zijn werkzaamheden het belang van een preventiebeleid en een snelle terugkeer naar tewerkstelling onderstreept. De aanbevelingen van deze task force verwijzen naar de oprichting van een werkgroep met als doel een algemeen kader uit te werken voor een preventiebeleid inzake arbeidsongeschiktheid.

De Beheerscomité van de Dienst Uitkeringen heeft reeds een aantal initiatieven goedgekeurd:

- o een samenwerking met Prevent
- o een overeenkomst met de VDAB, FOREM en ACTIRIS op het vlak van de herscholing van langdurig arbeidsongeschikten om de terugkeer naar de arbeidsmarkt te vereenvoudigen. Het blijft echter een uitdaging voor de toekomst om deze systemen van herinschakeling verder te promoten en uit te breiden

2. Regeling zelfstandigen

a. Regeling zelfstandigen - Primaire arbeidsongeschiktheid

Tabel 1 - Aantal vergoede dagen en bijhorende uitgaven (in EUR) - Evolutie 2007-2011					
Vergoede dagen - Uitgaven					
	2007	2008	2009	2010	2011
Zelfstandigen	1.587.435 46.829.600	1.644.862 52.929.902	1.778.291 60.039.977	1.823.674 63.655.478	1.881.217 68.221.999
Meehelpende echtgenoten	130.050 3.564.961	122.580 3.644.218	118.101 3.663.219	117.192 3.813.663	120.945 4.138.005
Algemeen totaal	1.717.485 50.394.561	1.767.442 56.574.107	1.896.392 63.703.196	1.940.866 67.469.141	2.002.162 72.360.020
Evolutie t.o.v. vorig jaar	0,88% 15,08%	2,91% 12,26%	7,30% 12,60%	2,35% 5,91%	3,16% 7,25%

Bron: RIZIV - Dienst uitkeringen - Directie financiën en statistieken

abc Het eerste jaar arbeidsongeschiktheid wordt “primaire uitkeringsperiode” genoemd. Na 1 jaar ziekte komt de gerechtigde die nog arbeidsongeschikt erkend is, in een periode van invaliditeit.

De tabel 1 geeft het aantal dagen en bedragen weer dat werd uitgekeerd in de jaren 2007 - 2011 voor de periode van primaire ongeschiktheid volgens het type van zelfstandige.

In 2011 nam, ten opzichte van 2010, het aantal uitkeringsdagen toe met 61.296 (+3,16%). (zelfstandigen met 57.543 (+3,16%) en meehelpende echtgenoot met 3.753 (+3,20%)). De stijging van de uitgaven in 2011 ten opzichte van 2010 met 7,25% is veroorzaakt door de toename van het aantal dagen en de herwaardingen van de forfaits van primaire arbeidsongeschiktheid in 2011.

Voor het project “back to work” (activering en herinschakeling van arbeidsongeschikten) heeft de Dienst voor uitkeringen en beroep gedaan op de diensten van “Prevent”. De Prevent groep is ISO 9001 gecertificeerd met volgende missie: een betrouwbare partner zijn op het vlak van preventie en welzijn op het werk; ze is gespecialiseerd in arbeidsomstandigheden, welzijn en preventie. Prevent heeft ook ervaring op het vlak van “disability case manager”; hij kan worden ingeschakeld bij de verzekeringsinstellingen om snel en vlug arbeidsongeschikte gerechtigden te begeleiden en ondersteunen om zo een herinschakeling op de arbeidsmarkt mogelijk te maken.

Tabel 2 - Aantal beëindigde ziektegevallen volgens de duur van arbeidsongeschiktheid - Evolutie 2007-2011

Duur in dagen	2007	2008	2009	2010	2011	% 2011
29 - 98 dagen	3.550	3.528	3.637	3.563	3.804	30,90%
99 - 337 dagen	4.078	4.170	4.407	4.577	4.712	38,28%
338 - 365 dagen	3.640	3.428	3.662	3.830	3.793	30,81%
Totaal	11.268	11.126	11.706	11.970	12.309	100,00%
Evolutie t.o.v. vorig jaar	-0,97%	-1,26%	5,21%	2,26%	2,83%	

Bron: RIZIV - Dienst uitkeringen - Directie financiën en statistieken

Tabel 2 geeft weer hoe lang een gerechtigde arbeidsongeschikt is in een periode van primaire arbeidsongeschiktheid. Deze tabel verdeelt de uitgekeerde gevallen in primaire ongeschiktheid volgens de totale duur van de erkende arbeidsongeschiktheid, uitgedrukt in dagen. Enkel de gevallen waarvan de arbeidsongeschiktheid eindigde in het betreffende jaar zelf mogen opgenomen worden in de categorie met bepaalde duur. De gevallen waarvan de duur van de arbeidsongeschiktheid de carenperiode van 1 maand niet overtreft, worden niet opgenomen in de cijfers. Indien de ongeschiktheid langer dan de carenperiode duurt dan is het geval opgenomen voor de totale duur van de ongeschiktheid.

De **carenperiode** is de periode die niet ten laste valt van de uitkeringsverzekering.

Deze tabel toont dat 30,90% van de gevallen een duur tussen 29 en 98 dagen hebben; 38,28% tussen 99 en 337 dagen en 30,81% tussen 338 en 365 dagen. Deze laatste periode bevat de ziektegevallen die bijna een jaar duren en waarschijnlijk in invaliditeit treden.

Tabel 3 - Gemiddelde uitkeringsduur per geval (in dagen) en gemiddeld aantal ziektegevallen per 1.000 gerechtigden - Evolutie 2007-2011

Gemiddelde uitkeringsduur per geval - Gemiddeld aantal ziektegevallen										
	2007		2008		2009		2010		2011	
Mannen	140,26	20,03	141,82	18,76	142,34	19,55	145,86	19,73	141,83	19,97
Vrouwen	143,40	21,28	140,90	20,13	142,36	21,01	142,60	22,13	142,90	23,14
Totaal	141,32	20,44	141,51	19,20	142,35	20,02	144,75	20,48	142,20	20,97

Bron: RIZIV - Dienst uitkeringen - Directie financiën en statistieken

Tabel 3 toont de gemiddelde uitkeringsduur per geval in de periode van primaire ongeschiktheid. Bij analyse van deze cijfers moet men rekening houden met de carenperiode van een maand waarvoor er geen vergoeding is.

Verder toont deze tabel het gemiddeld aantal ziektegevallen per 1.000 gerechtigden. Zo zien we dat er in 2011 per 1.000 zelfstandige gerechtigden 20,97 ziektegevallen werden geregistreerd. Bij de mannelijke zelfstandige gerechtigden zijn er 19,97 ziektegevallen per 1.000 zelfstandigen terwijl er bij de vrouwelijke gerechtigden 23,14 ziektegevallen zijn.

b. Regeling zelfstandigen - Moederschap

Tabel 4 - Aantal vergoede gevallen en bijhorende uitgaven (in EUR) - Evolutie 2006-2010					
Gevallen - Uitgaven					
	2007	2008	2009	2010	2010
In primaire arbeidsongeschiktheid					
Zelfstandigen	4.986 11.189.912	5.172 14.210.018	5.242 14.662.395	5.253 15.131.729	5.287 15.724.858
Meehelpende echtgenoten	240 538.069	250 676.360	199 557.540	220 627.283	192 581.874
Totaal	5.226 11.727.981	5.422 14.886.378	5.441 15.219.935	5.473 15.759.012	5.479 16.306.732
In invaliditeit					
Zelfstandigen	11 18.369	14 32.156	7 19.272	16 45.853	19 47.345
Meehelpende echtgenoten	0 -1.924 (1)	0 0	0 0	0 0	2 6.132
Totaal	11 16.445	14 32.156	7 19.272	16 45.853	21 53.477
Evolutie t.o.v. vorig jaar	-2,80% 6,54%	3,80% 27,03%	0,22% 2,15%	0,75% 3,71%	0,20% 3,51%
Adoptieverlof					
Zelfst. + Meehelpende echtgenoten	25 47.554	47 90.051	33 63.442	53 97.824	34 70.453
(1) Regularisatie					
Bron: RIZIV - Dienst uitkeringen - Directie financiën en statistieken					

Tabel 4 bevat het aantal gevallen en de uitgaven betreffende de moederschapsverzekering.

Het doel van de [moederschapsverzekering](#) is de vrouwelijke zelfstandige gerechtigden een forfaitair vastgesteld vervangingsinkomen toekennen tijdens de periode van moederschapsrust.

Tot en met 30 juni 2007 bestond periode van moederschapsrust 6 weken (+ 1 week in geval van een meerling). Vanaf 1 juli 2007 tot en met 31 december 2008 bestond de moederschapsrust uit een een periode van 8 weken rust. De gerechtigde kan er wel voor kiezen om de periode te beperken tot 6 of 7 weken (+ 1 week in geval van een meerling).

Vanaf 1 juli 2009 is het tijdvak van moederschapsrust een verplichte periode van 3 weken (1 vóór en 2 na de bevalling). De overige weken zijn, per blok van één of meerdere weken, facultatief op te nemen (maximaal 8 weken). Dit tijdvak is met een week verlengd in geval van een geboorte van een meerling.

In 2011 bedragen de uitgaven voor moederschapsrust tijdens de primaire arbeidsongeschiktheid 16.306.732 EUR (+3,48% in verhouding tot 2010) voor 5.479 gevallen.

Indien de moederschapsrust zich situeert in een periode waarin de gerechtigde invalide is, worden de gevallen en bijhorende uitgaven afzonderlijk opgegeven. In 2011 bedroegen de uitgaven voor deze beperkte groep 47.345 EUR voor 21 gevallen.

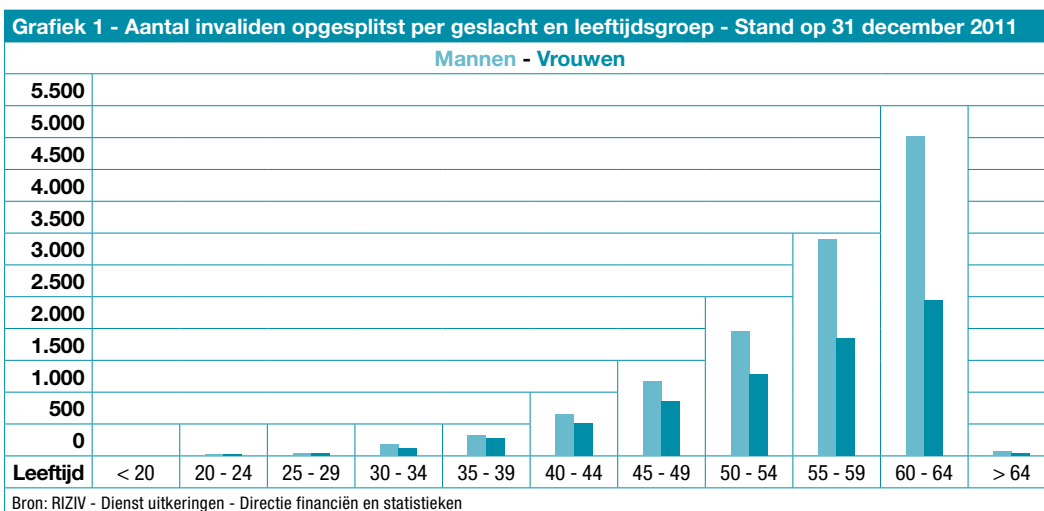
Het adoptieverlof, ingevoerd op 1 februari 2007, telt 34 gevallen in 2011.

c. Regeling zelfstandigen - Invaliditeit

Tabel 5 - Aantal invaliden opgesplitst per geslacht en leeftijdsgroep - Stand op 31 december 2011

Leeftijdsgroep	Mannen	Vrouwen	Totaal
< 20	0	0	0
20 - 24	15	4	19
25 - 29	62	45	107
30 - 34	183	114	297
35 - 39	335	275	610
40 - 44	666	511	1.177
45 - 49	1.173	856	2.029
50 - 54	1.963	1.273	3.236
55 - 59	3.406	1.851	5.257
60 - 64	5.006	2.444	7.450
> 64	87	46	133
Totaal	12.896	7.419	20.315

Bron: RIZIV - Dienst uitkeringen - Directie financiën en statistieken

Tabel 5 en grafiek 1 tonen zeer duidelijk aan dat het aantal invalide zelfstandigen zeer sterk stijgt met de leeftijd. Deze vaststelling is logisch want de kans om ziek te worden, stijgt ook met de leeftijd.

Tabel 6 - Aantal invaliden per ziektegroep op 31 december - Evolutie 2007-2011					
Ziektegroep	2007	2008	2009	2010	2011
1. Besmettelijke en parasitaire ziekten	181	181	186	193	197
2. Gezwollen	1.770	1.837	1.978	2.029	2.036
3. Endocriene, voedings- en stofwisselingsziekten	478	450	467	471	446
4. Ziekten van het bloed en bloedvormende organen	32	31	31	31	40
5. Psychische stoornissen	3.397	3.439	3.678	3.890	3.980
6. Ziekten van het zenuwstelsel en de zintuigen	1.053	1.106	1.168	1.208	1.265
7. Ziekten van het hart vaatstelsel	2.668	2.591	2.551	2.533	2.481
8. Ziekten van de ademhalingswegen	478	464	435	429	409
9. Ziekten van het spijsverteringsstelsel	449	446	463	471	491
10. Ziekten van het urogenitaal systeem	148	160	180	189	197
11. Complicaties van zwangerschap, bevalling en kraambed	8	5	6	5	8
12. Ziekten van de huid en de celweefsels	107	105	112	122	123
13. Ziekten van het bewegingsstelsel en het bindweefsel	5.052	5.157	5.526	5.805	5.882
14. Congenitale afwijkingen	68	78	77	72	70
15. Aandoeningen met oorsprong in de perinatale periode	2	5	2	1	1
16. Symptomen en onvolledig omschreven ziektebeelden	484	436	446	434	402
17. Ongevalsletsels en vergiftigingen	2.027	2.061	2.143	2.241	2.269
Niet bepaald	0	0	10	12	18
Totaal	18.402	18.552	19.459	20.136	20.315

Bron: RIZIV - Dienst uitkeringen - Directie financiën en statistieken

Tabel 6 geeft het aantal invaliden op 31 december van de voorbije 5 jaar volgens de ziektegroep waarin de invalide erkend is. De belangrijkste ziektegroepen zijn de groepen 13, 5 en 7. Op 31 december 2011 bedroegen de percentages van invaliden in deze belangrijkste ziektegroepen respectievelijk 28,95%, 19,59% et 12,21%. Net zoals in de algemene regeling is het aantal invaliden met psychische stoornissen (psychosen, persoonlijkheidsstoornissen enz.) sterk toegenomen tussen 2007 en 2011. De ziekten van het bewegingstelsel en het bindweefsel (rugaandoeningen, reuma enz.) blijven eveneens belangrijk als reden van invaliditeit. De ziekten in verband met hart en vaatstelsel (infarct, hartritmestoornissen, hypertensie, trombose enz.) zijn de 3^e belangrijkste ziektegroep maar nemen procentueel gezien in belang af terwijl het aantal gezwollen (borstkanker, leukemie, enz.) elk jaar verhoogt.

Tabel 7 - Aantal vergoede dagen en bijhorende uitgaven (in EUR) - Evolutie 2007-2011					
Vergoede dagen - Uitgaven					
	2007	2008	2009	2010	2011
Zelfstandigen					
Mannen	3.728.876 129.467.337	3.751.589 139.037.495	3.815.876 146.425.300	3.900.580 154.223.880	3.963.464 163.326.287
Vrouwen	1.579.321 48.695.992	1.614.299 53.276.767	1.718.627 58.869.484	1.841.670 66.247.719	1.909.973 71.909.251
Totaal	5.308.197 178.163.328	5.365.888 192.314.263	5.534.503 205.294.784	5.742.250 220.471.599	5.873.437 235.235.538
Meehelpende echtgenoten					
Mannen	14.199 433.926	17.894 624.766	21.953 775.060	23.774 795.858	22.986 938.924
Vrouwen	239.336 6.905.722	289.265 9.019.432	330.566 10.554.399	362.250 11.990.904	376.653 13.273.960
Totaal	253.535 7.339.648	307.159 9.644.197	352.519 11.329.459	386.024 12.786.761	399.639 14.212.884
Onbekend	0 0	0 0	0 0	0 0	53 1.827
Algemeen totaal	5.561.732 185.502.976	5.673.047 201.958.460	5.887.022 216.624.243	6.128.274 233.285.360	6.273.129 249.450.250
Evolutie t.o.v. vorig jaar	2,55% 11,62%	2,00% 8,87%	3,77% 7,26%	4,10% 7,68%	2,36% 6,94%

Bron: RIZIV - Dienst uitkeringen - Directie financiën en statistieken

Tabel 7 geeft de vergoede dagen en de uitgaven betreffende de invaliditeit weer. In 2007 stijgen de uitgaven met 11,62% ten opzichte van 2006 door de koppeling van de uitkeringen aan het minimum pensioen voor de gerechtigden met gezinslast en alleenstaanden (minimum pensioen loontrekkenden voor de invaliden die hun bedrijf stopgezet hebben en minimum pensioen voor zelfstandigen voor de invaliden die hun bedrijf niet stopgezet hebben). Tussen 2007 en 2008 is er een stijging van 8,87% in de uitgaven, 3 aanpassingen aan de gezondheidsindex en 2 verhogingen van de forfaits voor invaliden in 2008. kunnen dit verklaren. De groei van 7,26% in 2009, 7,68% in 2010 en 6,94% en 2011 is te wijten aan de toename van het aantal invaliden en aan de verschillenden herwaarderingen van de forfaits die plaatsvonden in 2009, 2010 en 2011.

III. Statistieken van de geneeskundige evaluatie en controle

De Dienst voor geneeskundige evaluatie en controle (DGEC) heeft een drieledige opdracht met betrekking tot de verstrekkingen van de verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen: informeren, evalueren en controleren. Voor een reeks statistieken over de controleopdracht: zie punt 3 van dit onderdeel.

Met betrekking tot de uitkeringsverzekering en de moederschapsverzekering neemt de DGEC, net als de adviserend geneesheren van de verzekeringsinstellingen, deel aan de controle van de arbeidsongeschiktheid in de Gewestelijke commissies van de Geneeskundige raad voor invaliditeit (GC-GRI).

Voor een reeks statistieken over de uitkeringen: zie 5e deel, punt II.

1. Informatieopdracht van de DGEC

De DGEC voert zijn informatieopdracht naar de zorgverleners uit via didactische brochures, de “Infoboxen”.

Lijst van de beschikbare “Infoboxen”:

- Infobox voor de geneesheer-specialist
- Infobox voor de huisarts - bijgewerkte versie
- Infobox voor de verpleegkundige in de thuisverzorging
- Infobox voor de kinesitherapeut
- Infobox voor de apotheker.

Door de zorgverleners te informeren over de draagwijdte van de wettelijke of reglementaire bepalingen vervullen de inspecteurs/controleurs van de DGEC hun opdracht van informatie en preventie.

2. Evaluatieopdracht van de DGEC

De DGEC evalueert ook de verstrekkingen van de verzekering voor geneeskundige verzorging, en wijst zo op overconsumptie of het overdreven voorschrijven van verstrekkingen. De aanbevelingen voor een goede medische praktijk en de indicatoren van manifeste afwijking van die praktijk helpen daarbij.

Evaluatieproject afgesloten in 2012: Impactmeting chinolones.

Chinolones zijn een klasse van dure antibiotica met beperkte en specifieke indicaties. De DGEC had in 2007 het ondoelmatig gebruik ervan door huisartsen aangetoond en een sensibiliseringscampagne opgestart. In 2012 heeft de Dienst de impact van die campagne gemeten.

3. Controleopdracht van de DGEC

De DGEC stelt de inbreuken door zorgverleners vast, zowel op het vlak van de realiteit-conformiteit met de regelgeving als op dat van de overconsumptie en het overdreven voorschrijven. In dit kader voert de dienst thematische enquêtes uit via de CENEC (Cellule d'enquêtes nationales – Nationale enquêtecel), en individuele enquêtes.

a. Thematische enquêtes afgesloten in 2012

- Impactmeting van de enquête 'hemodialyse'
Die enquête onderzocht in welke mate de ziekenhuizen zich, na een voorgaande enquête, hielden aan het cumulverbod tussen de nomenclatuurcodes voor acute hemodialyses of peritoneale dialyses en de forfaits voor chronische hemodialyses.
- PET/CT-scans: onderzoek van de facturatie
De enquête heeft 3 inbreuken geanalyseerd die naar voor kwamen tijdens een gezamenlijk project Evaluatie - CENEC in verband met onderzoeken uitgevoerd door middel van een PET-scan:
 1. een isotoop aanrekenen bij de uitvoering van een PET-onderzoek voor een binnen de nomenclatuur niet-vermelde indicatie
 2. meerdere computergestuurde tomografieën aanrekenen bij een PET-prestatie
 3. onderzoeken in een niet-erkende dienst aanrekenen.

b. Individuele enquêtes

AANTAL AFGESLOTEN ENQUÊTES

Tabel 1 - Enquêtes afgesloten in 2012		
Types betrokkenen	Aantal dossiers	% van dossiers
Huisartsen	69	8,5%
Geneesheren-specialisten	226	27,8%
Apothekers	19	2,3%
Tandheelkundigen	53	6,5%
Verpleegkundigen	179	22,0%
Kinesitherapeuten	19	2,3%
Logopedisten	3	0,4%
Orthesisten	9	1,1%
Bandagisten	11	1,4%
Verstrekkers van implantaten, prothesen en diverse	5	0,6%
Erkende laboratoria	2	10,0%
Gehoorthesisten	6	0,7%
Apothekers-biologen	3	0,4%
Ziekenhuizen, instellingen, diensten of zorgcentra	73	9,0%
ROB	16	2,0%
RVT	2	0,3%
Verzekerden	60	7,4%
Andere	59	7,0%
Totaal	814	100,0%

Bron: Dienst voor geneeskundige evaluatie en controle

AANTAL OPGESTARTE ENQUÊTES

Tabel 2 - Enquêtes opgestart in 2012		
Types betrokkenen	Aantal dossiers	% van dossiers
Huisartsen	80	8,66%
Geneesheren-specialisten	221	23,92%
Apothekers	24	2,92%
Tandheelkundigen	58	6,28%
Verpleegkundigen	194	21,00%
Kinesitherapeuten	66	7,14%
Logopedisten	1	0,11%
Orthesisten	7	0,76%
Bandagisten	6	0,65%
Verstrekkers van implantaten, prothesen en diverse apparatuur	2	0,22%
Gehoorthesisten	6	0,65%
Apothekers-biologen	1	0,11%
Ziekenhuizen, instellingen, diensten of zorgcentra	89	9,63%
ROB	18	1,95%
Erkende laboratoria	3	0,32%
Verzekerden	78	8,44%
Andere	67	7,25%
Totaal	920	100,00%

Bron: Dienst voor geneeskundige evaluatie en controle

RESULTATEN VAN DE ENQUÊTES

Tabel 3 - Resultaten van de enquêtes afgesloten in 2012		
Types dossiers	Aantal dossiers	% dossiers
Informatief	65	8,00%
Negatief	254	31,20%
Negatief met actie voor derden	81	10,00%
Verwittiging	96	11,80%
Verwittiging met vrijwillige terugbetaling	203	24,90%
Te vervolgen	115	14,10%
Totaal	814	100,00%

Bron: Dienst voor geneeskundige evaluatie en controle

- De categorie "**Informatief**" bevat de dossiers die, na verhoor van de klager en/of de zorgverlener, zijn afgesloten zonder dat er een inbreuk is vastgesteld.
- De categorie "**Negatief**" bevat die gevallen waar de vermoedens van vergissingen of bedrog na onderzoek niet gegrond bleken.
- De categorie "**Negatief met actie voor derden**" bevat alle vaststellingen gedaan voor derden die doorgestuurd zijn naar andere instellingen (bv. Procureur des Konings, Orde van geneesheren, Dienst voor administratieve controle).

- De categorieën “**Verwittiging**” en “**Verwittiging met vrijwillige terugbetaling**” bevatten die gevallen waar de zorgverlener bij vergissing, maar te goeder trouw, verstrekkingen ten onrechte aanrekende. In die gevallen wordt er geen procedure bij de administratieve rechtsinstanties ingeleid maar wel een waarschuwing gestuurd, waarbij de zorgverleners de onverschuldigde bedragen, als die er zijn, vrijwillig terugbetalen. De bedragen van deze categorieën staan in tabel 4.
- De categorie “**Te vervolgen**” bevat de dossiers die werden ingediend bij een van de administratiefrechtelijke of strafrechtelijke organen. De statistische gegevens komen aan bod in het volgend punt.

Tabel 4 - Vrijwillige terugbetalingen - Enquêtes afgesloten in 2012

Types betrokkenen	Vrijwillige terugbetalingen (EUR)	%
Huisartsen	87.187,90	3,24%
Geneesheren-specialisten	511.214,16	18,97%
Apothekers	88.526,93	3,29%
Tandheelkundigen	25.474,17	0,95%
Verpleegkundigen	284.133,68	10,55%
Kinesitherapeuten	288.292,67	10,70%
Logopedisten	154,69	0,01%
Orthesisten	7.782,78	0,29%
Bandagisten	16.269,10	0,47%
Prothesisten	484.501,61	13,94%
Gehoorthesisten	1.224,66	0,04%
Apothekers-biologen	1.474,60	0,04%
Ziekenhuizen, instellingen, diensten of zorgcentra	1.667.940,51	48,00%
ROB	1.511,14	0,04%
Verzekerden	295,31	0,01%
Anderen	34.238,85	0,99%
Totaal	3.474.763,36	100,00%

Bron: Dienst voor geneeskundige evaluatie en controle

PROCEDURES

Wanneer een zorgverlener zich niet houdt aan de wettelijke en reglementaire bepalingen, dan wordt een administratieve procedure opgestart. Die procedure kan leiden tot opgelegde maatregelen, zoals de terugbetaling van het onverschuldigde bedrag en/of een administratieve boete. De rechtscolleges voeren die administratieve procedure.

○ Het Comité DGEC

De dossiers betreffende overconsumptie of overdreven voorschrijven van verstrekkingen worden aan het Comité van de DGEC voorgelegd, dat kan beslissen om een dossier af te sluiten zonder gevolg, om het af te sluiten met een waarschuwing, of om het aanhangig te maken bij de Kamer van eerste aanleg (KEA – zie verder). In 2012 zijn er 3 dossiers voorgelegd aan het Comité. Ze zijn allebei doorgestuurd naar de KEA.

○ De Leidend ambtenaar van de DGEC

Door de gezondheidswetten van 2006 kreeg de Leidend ambtenaar (L.A.) van de DGEC de bevoegdheid om kennis te nemen van de vaststellingen ten laste van zorgverleners die niet-uitgevoerde of niet-conforme prestaties hebben aangerekend.

De L.A. kan op basis van die vaststellingen:

- de terugbetaling bevelen van die onterechte aanrekeningen
- en/of een administratieve geldboete opleggen, al dan niet met uitstel.

Tot 8 april 2012 beperkten 3 cumulatieve voorwaarden deze bevoegdheid:

- De L.A. behandelde slechts die zaken waarvan de waarde van de betwiste verstrekkingen niet hoger was dan 25.000 EUR
- Er mochten geen aanwijzingen zijn van bedrieglijke handelingen.
- Er mochten geen antecedenten zijn binnen de 5 jaar die voorafgingen aan de vaststelling van de inbreuk

Sinds 9 april 2012, geldt er slechts één voorwaarde: hij behandelt slechts die zaken waarvan de waarde van de betwiste verstrekkingen niet hoger is dan 25.000 EUR.

Tabel 5 - Beslissingen van de L.A. in 2012

Types betrokkenen	Beslissingen	Uitgesproken terugbetalingen (EUR)	Effectieve boetes (EUR)	Boetes met uitstel (EUR)
Huisartsen	9	186.952,22	99.457,48	72.225,68
Geneesheren-specialisten	10	121.603,47	37.999,99	33.476,29
Apothekers	11	258.268,27	385.456,81	21.295,11
Tandheelkundigen	6	47.032,51	18.802,69	15.442,02
Verpleegkundigen	50	426.181,42	223.140,18	151.009,65
Kinesitherapeuten	7	102.180,71	23.341,21	41.267,59
Orthopedisten	1	12.780,44	12.780,44	
Verstrekkers van implantaten, prothesen en diverse	1	23.756,75		
Ziekenhuizen, instellingen, diensten of zorgcentra	2	13.745,76	6.872,88	5.683,60
Anderen	2	2.291,04	648,91	1.338,19
Totaal	99	1.194.792,59	808.500,58	341.738,11

Bron: Dienst voor geneeskundige evaluatie en controle

Het is mogelijk om beroep aan te tekenen tegen de beslissing van de L.A. bij de Kamer van eerste aanleg (KEA).

Tabel 6 - Beroep bij de KEA tegen de beslissing van de L.A. in 2012

Aantal beslissingen van de L.A.	Aantal beroepen bij de KEA	%
99	26	26%

Bron: Dienst voor geneeskundige evaluatie en controle

- De Kamer van eerste aanleg

 De **Kamer van eerste aanleg (KEA)** is een administratief rechtscollege, voorgezeten door een magistraat van de rechterlijke orde die bijgestaan wordt door 4 leden benoemd door de Koning: 2 leden op voordracht van de verzekeringsinstellingen, en 2 leden op voordracht van de verschillende beroepscategorieën.

De Kamer van eerste aanleg (KEA) doet de volgende uitspraken:

- uitspraken over de beroepen die werden ingesteld tegen de beslissingen van de L.A.

Tabel 7 - Beslissingen van de KEA in 2012, als beroepsinstantie tegen de beslissingen van de L.A.

Types betrokkenen	Aantal beslissingen	Uitgesproken terugbetalingen (EUR)	Effectieve boetes (EUR)	Boetes met uitstel (EUR)
Geneesheren-specialisten	6	56.032,65	5.910,38	18.644,40
Tandheelkundigen	3	19.403,05		1.901,44
Verpleegkundigen	38	77.230,54	42.060,23	20.883,44
Kinesitherapeuten	1	19.829,00	19.829,00	
ROB	1	12.290,00		
Totaal	49	184.785,24	67.799,61	41.429,28

Bron: Dienst voor geneeskundige evaluatie en controle

 De beslissing van de KEA over een dossier is niet gebonden aan het kalenderjaar waarin er beroep is aangetekend. Het totale aantal beslissingen in de loop van een bepaald jaar kan dus hoger of lager zijn dan het totale aantal dossiers waarin er gedurende dat jaar beroep is aangetekend.

- uitspraken in eerste aanleg, in alle zaken die niet tot de bevoegdheid van de L.A. behoren. Net zoals de L.A. kan de KEA:
- de terugbetaling bevelen van de onterechte aanrekeningen aan de verzekering voor geneeskundige verzorging
- en/of een administratieve geldboete opleggen, al dan niet met uitstel.

Tabel 8 - Beslissingen van de KEA in 2012, in eerste aanleg

Types betrokkenen	Beslissingen	Uitgesproken terugbetalingen (EUR)	Effectieve boetes (EUR)	Boetes met uitstel (EUR)
Huisartsen	2	19.830,05	4.693,52	
Geneesheren-specialisten	9	1.201.635,50	314.991,14	399.970,01
Apothekers	5	121.659,61	107.069,44	
Tandheelkundigen	4	588.172,85	430.464,09	
Verpleegkundigen	11	388.795,43	289.613,58	20.276,46
Logopedisten	2	58.164,13	22.800,99	18.843,20
Orthopedisten	1	407.431,42		203.715,71
Ziekenhuizen, instellingen, diensten of zorgcentra	1			
Andere	2	58.677,24	89.476,73	
Totaal	37	2.844.366,23	1.259.109,49	642.805,38

Bron: Dienst voor geneeskundige evaluatie en controle

Het is mogelijk om beroep aan te tekenen tegen de beslissing van de KEA bij de Kamer van beroep (KvB).

Tabel 9 - Beroep bij de KvB tegen de beslissingen van de KEA in 2012

Aantal beslissingen KEA eerste aanleg	Aantal beroepen bij de KvB	
	Door de zorgverlener	Door DGEC
86	12	14%
		34
		40%

Bron: Dienst voor geneeskundige evaluatie en controle

- De Kamer van beroep

 De **Kamer van beroep** (KvB) is een administratief rechtscollege, met een identieke samenstelling als de Kamer van eerste aanleg (KEA), met dit verschil dat enkel de voorzittende magistraat stemgerechtigd is. De 4 andere leden hebben een adviserende stem. De KvB spreekt zich uit over de beroepen ingesteld tegen de beslissingen van de KEA.

Tabel 10 - Beslissingen van de KvB in 2012

Bevoegdheid van de verstrekker	Beslissingen	Uitgesproken terugbetalingen (EUR)	Effectieve boetes (EUR)	Boetes met uitstel (EUR)
Huisartsen	4	74.907,72	24.184,24	31.266,58
Geneesheren-specialisten	23	2.224.728,34		
Apothekers	4	338.721,55	64.764,95	340.691,21
Tandheelkundigen	8	198.891,51	121.308,05	19.557,06
Verpleegkundigen	14	612.154,01	6.740,30	44.232,56
Kinesitherapeuten	2	30.523,69		12.780,20
Orthopedisten	2	46.042,06		26.927,08
ROB	1	21.805,93		
Anderen	1	76.605,16		
Totaal	59	3.624.379,97	216.997,54	475.454,69

Bron: Dienst voor geneeskundige evaluatie en controle

 De beslissing van de KvB over een dossier is niet gebonden aan het kalenderjaar waarin er beroep is aangetekend. Het totale aantal beslissingen in de loop van een bepaald jaar kan dus hoger of lager zijn dan het totale aantal dossiers waarin er gedurende dat jaar beroep is aangetekend.

RECHTSPRAAK

Het RIZIV publiceert op zijn website de definitieve beslissingen (geanonimiseerd) van de L.A., de KEA en de KvB.

 Meer info staat op de website van het RIZIV: www.riziv.be, rubriek Zorgverleners > Algemene info > Rechtspraak van de bestuurlijke en jurisdictionele instanties bij de Dienst voor geneeskundige evaluatie en controle.

IV. Statistieken van de administratieve controle

De Dienst voor administratieve controle (DAC) moet erop toezien dat de 7 verzekeringsinstellingen¹ (V.I.) en meer specifiek de ziekenfondsen die zij overkoepelen, de wettelijke en reglementaire bepalingen naleven.

Een overzicht van de ziekenfondsen staat op de website van het RIZIV: www.riziv.be > rubriek Burger > De ziekenfondsen > Contacteer de ziekenfondsen

De opdrachten van de DAC zijn de volgende:

- de ziekenfondsen informeren, adviseren en controleren met betrekking tot de correcte toepassing van de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen (GVU-verzekering) en de gelijke behandeling van de sociaal verzekerden
- niet-naleving van de regels door de ziekenfondsen, door sommige zorgverleners of door verzekerden (onder meer sociale fraude) trachten te voorkomen en indien nodig bestraffen
- beheren van, toezicht houden op en controleren van de goede uitvoering van de maximumfactuur, de verhoogde tegemoetkoming en het Omnio-statuut, in samenwerking met de ziekenfondsen, de Federale overheidsdienst financiën en de Kruispuntbank van de sociale zekerheid, om ervoor te zorgen dat het recht op die 3 tegemoetkomingen voor de sociaal verzekerden gewaarborgd is
- in bepaalde gevallen bijdragebonnen afleveren, zodat de sociaal verzekerden hun situatie bij hun ziekenfonds kunnen laten regulariseren
- bepaalde attesten (attest van sociaal verzekerde of attest van tijdelijke dekking bij het ziekenfonds, attest van weduwe of weduwnaar, pensioenattest, enz.) opstellen, zodat de sociaal verzekerden hun statuut kunnen aantonen bij hun ziekenfonds.

Hierna volgen, voor de jaren 2010, 2011 en 2012, statistieken over de concrete invulling van de controleopdrachten van de DAC, die inzicht geven in de werking van de dienst.

Bepaalde grafieken hebben (hoofdzakelijk) betrekking op de uitkeringen wegens arbeidsongeschiktheid voor werknemers en zelfstandigen. Personeelsleden van de NMBS zijn statutair benoemde ambtenaren, die niet onder die stelsels vallen. Voor de Kas der geneeskundige verzorging van de NMBS-holding zijn er in die grafieken dan ook geen cijfers opgenomen.

De DAC maakt ook statistieken over de sociaal verzekerden: zie 5^e Deel, V.

Meer informatie over de organen en de administratieve structuur van de DAC staat op de website van het RIZIV: www.riziv.be, rubriek Het RIZIV.

¹ De zeven verzekeringsinstellingen zijn:

- LCM: Landsbond der Christelijke Mutualiteiten
- LNZ: Landsbond van de Neutrale Ziekenfondsen
- NVSM: Nationaal Verbond van Socialistische Mutualiteiten
- LLM: Landsbond van Liberale Mutualiteiten
- MLOZ: Mutualités Libres – Onafhankelijke ziekenfondsen
- HZIV: Hulpkas voor Ziekte – en Invaliditeitsverzekering
- NMBS-Holding: Kas der geneeskundige verzorging van de NMBS-holding

De bestuursovereenkomst tussen de staat en het RIZIV legt jaarlijks minimaal twee themacontroles op, waardoor het RIZIV zijn preventierol, door middel van feedback en advies, continu kan vervullen.

1. Themacontroles

De inspectie van het RIZIV is geëvolueerd van een op individuele dossiers gebaseerde controlefilosofie naar meer themagerichte controles.

abc **Themacontroles** zijn centraal aangestuurde controles over één bepaald segment van de GVV-verzekering. Het doel ervan is de interne controleprocedures van de ziekenfondsen te analyseren. De bijzondere nadruk ligt bij de themacontroles op de eenvormigheid waarmee de ziekenfondsen de sociaal verzekerden behandelen.

Het aandeel van de themacontroles binnen het controleprogramma is momenteel ongeveer 40%.

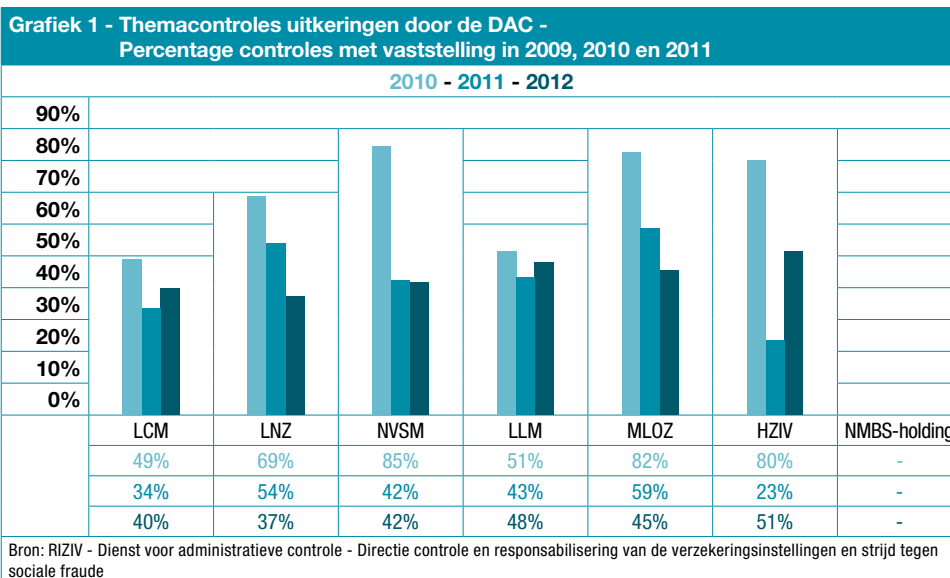
De doelgroep van de controles verschilt van themacontrole tot themacontrole. Het aantal aangesloten leden per ziekenfonds is bijgevolg niet het enige criterium voor het organiseren van de controles.

De aanpak van elke themacontrole is volledig gedocumenteerd: per themacontrole is er een syllabus opgesteld die het thema toelicht, de aanpak en methodologie beschrijft, een gestandaardiseerde vragenlijst en typerapporten bevat, enz. Een dergelijke aanpak waarborgt een gelijke behandeling van alle dossiers.

Controles kunnen resulteren in vaststellingen. Is er geen vaststelling, dan wordt het gecontroleerde dossier als correct beschouwd.

abc **Vaststellingen** zijn terugvorderingen, bijbetalingen, sancties of opmerkingen die resulteren uit een controle.

Op het einde van elke themacontrole wordt een analyseverslag opgemaakt en bezorgd aan de beheersorganen van het RIZIV en de verschillende actoren van de verzekering (V.I., voogdijminister, sociale partners, enz.). Elk verslag stelt de methodologie en de resultaten van de controle voor en bevat aanbevelingen om de praktische werking van de V.I. te verbeteren.

! De HZIV is een kleinere instelling, waar verhoudingsgewijs maar een beperkt aantal controles hebben plaatsgevonden. Het hoge percentage vaststellingen bij de HZIV is te wijten aan die kleinschaligheid en dus niet representatief.

Een zeer specifieke themacontrole is de jaarlijkse themacontrole "Artikel 195 van de wet betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen, gecoördineerd op 14 juni 1994 (GVU-wet)".

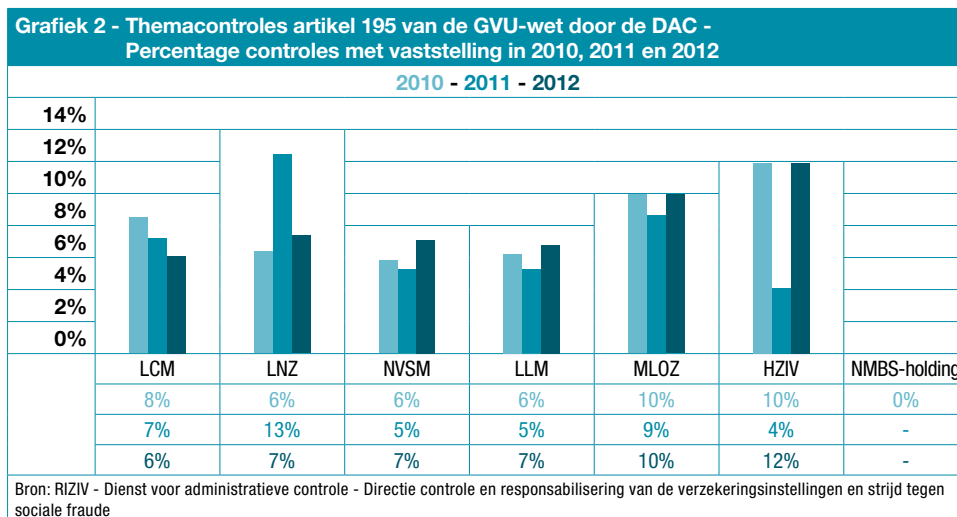
Personen of organisaties die ten onrechte prestaties hebben ontvangen van de GVV-verzekering zijn verplicht om de waarde ervan te vergoeden aan de V.I. die ze heeft uitbetaald (artikel 164 van de GVV-wet). De V.I. zijn op hun beurt verplicht om die prestaties terug te vorderen en de bedragen ervan op te nemen op de lijsten die daarvoor voorzien zijn. Die lijsten hebben een belangrijke impact op de administratiekosten die de V.I. jaarlijks toegekend krijgen. De administratiekosten verhogen immers met een percentage van de teruggevorderde bedragen (artikel 195 van de GVV-wet beschrijft dit mechanisme).

Dergelijke verhoging is wel aan voorwaarden gebonden.

- Het mag niet gaan om een spontane terugbetaling.
- De onterechte betaling mag niet het gevolg zijn van een fout, vergissing of nalatigheid van de V.I. in kwestie.
- De terugvordering mag niet het gevolg zijn van een vaststelling van de DAC of van de Controledienst voor de ziekenfondsen en de landsbonden van de ziekenfondsen.

www Meer informatie over de CDZ staat op het internet: www.ocm-cdz.be.

Tijdens de themacontrole in kwestie controleert de DAC de lijsten met de door de V.I. teruggevorderde bedragen, om na te gaan of de bedragen terecht op die lijsten zijn opgenomen.

+
De Controledienst voor de ziekenfondsen en de landsbonden van de ziekenfondsen (CDZ) is bevoegd voor de uitvoering van en de controle op de wet van 6 augustus 1990 betreffende de ziekenfondsen en de landsbonden van ziekenfondsen (statuten, boekhouding, regels inzake aanvullende verzekering, enz.)

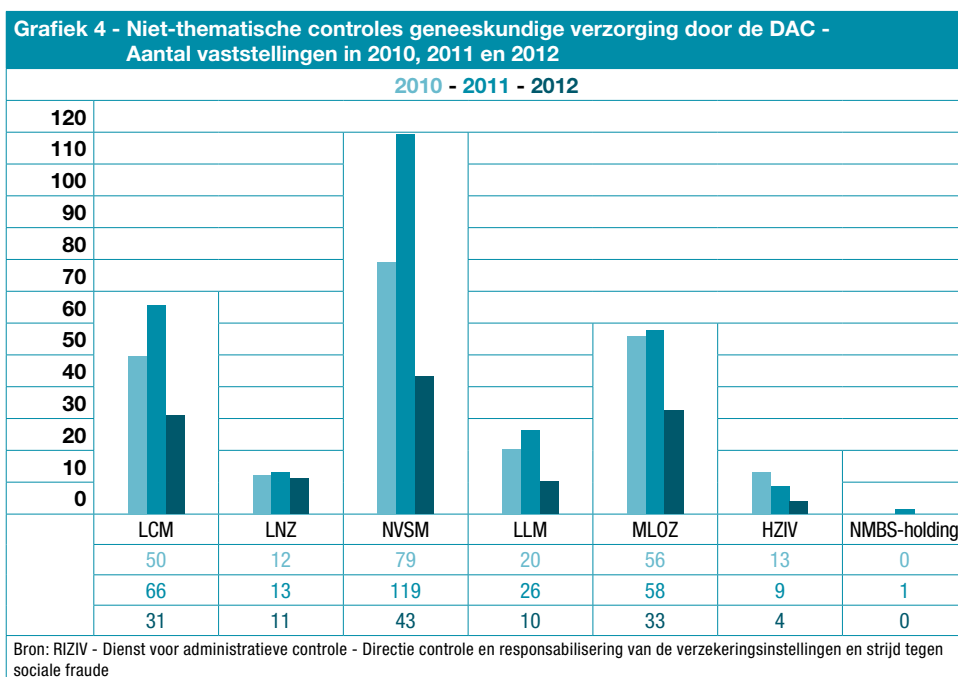
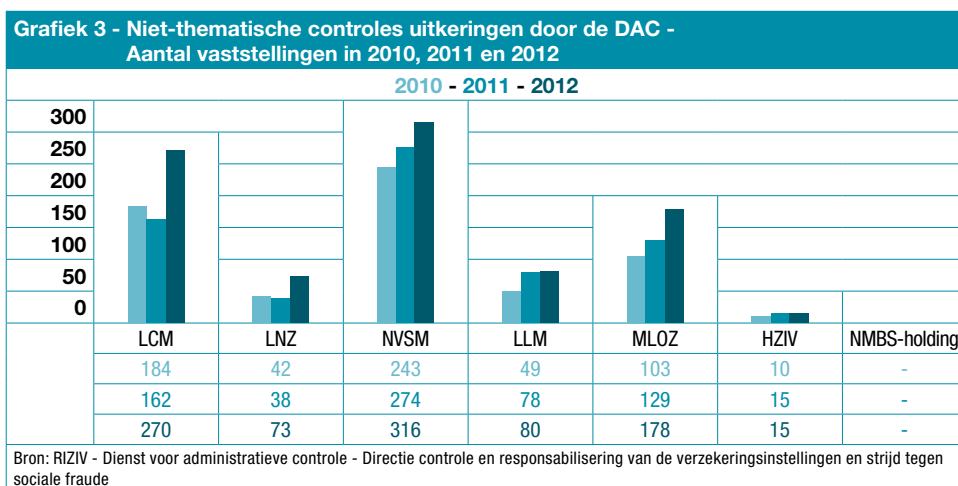
! Deze themacontrole richt zich hoofdzakelijk op de uitkeringen wegens arbeidsongeschiktheid voor werknemers en zelfstandigen. Personeelsleden van de NMBS zijn statutair benoemde ambtenaren, die niet onder die stelsels vallen. De Kas der geneeskundige verzorging van de NMBS-holding dient bijgevolg geen te controleren lijsten in voor deze controle.

2. Niet-thematische controles

Naast de systematische themacontroles voert de DAC ook nog heel wat bijkomende controles uit (“niet-thematische controles”):

- controles met betrekking tot de uitkeringsverzekering
- controles met betrekking tot de verzekering voor geneeskundige verzorging

De oorsprong van die controles is divers: ze kunnen gebeuren op vraag van derden, in antwoord op klachten of vragen van arbeidsauditeurs, op aangeven van andere diensten van het RIZIV, van kabinetten of van andere sociale instellingen, enz. De nadruk bij deze controles ligt vaak op het geven van informatie.

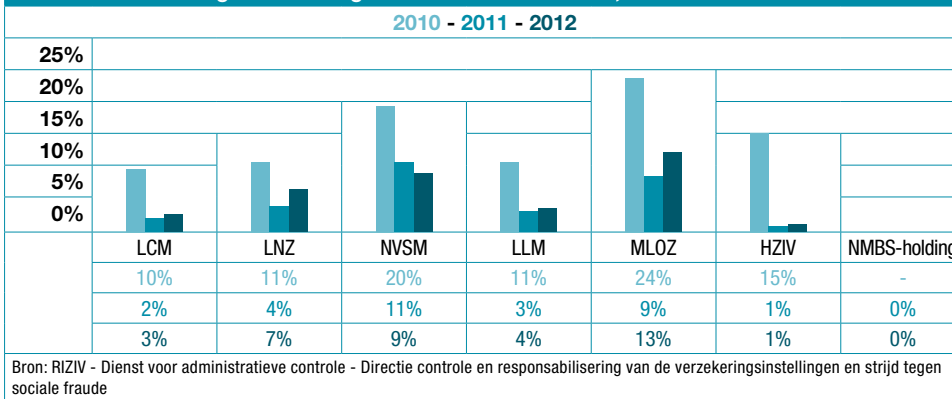
3. Strijd tegen sociale fraude

De strijd tegen sociale fraude is essentieel voor de DAC De dienst spoort meer bepaald het volgende op:

- niet-toegelaten cumulatie van GUV-uitkeringen met aan de RSZ aangegeven loon (opsporing via “datamatching” of kruisen van databanken)
- fictieve onderwerping aan de sociale zekerheid
- niet-toegelaten activiteiten (zwartwerk)
- domiciliefraude
- SIS-kaartfraude
- enz.

Om de strijd tegen sociale fraude op te voeren, is de DAC in de bestuursovereenkomst 2010-2012 het engagement aangegaan om via “datamatching” cumulatie van GUV-uitkeringen en aan de RSZ aangegeven prestaties op te sporen, om mee te werken aan de opsporing en bestrijding van fictieve onderwerpen aan de sociale zekerheid en om jaarlijks een rapport over de fraudebestrijding op te stellen.

Grafiek 5 - Vaststellingen bij controles door de DAC - Percentage vaststellingen sociale fraude in 2010, 2011 en 2012

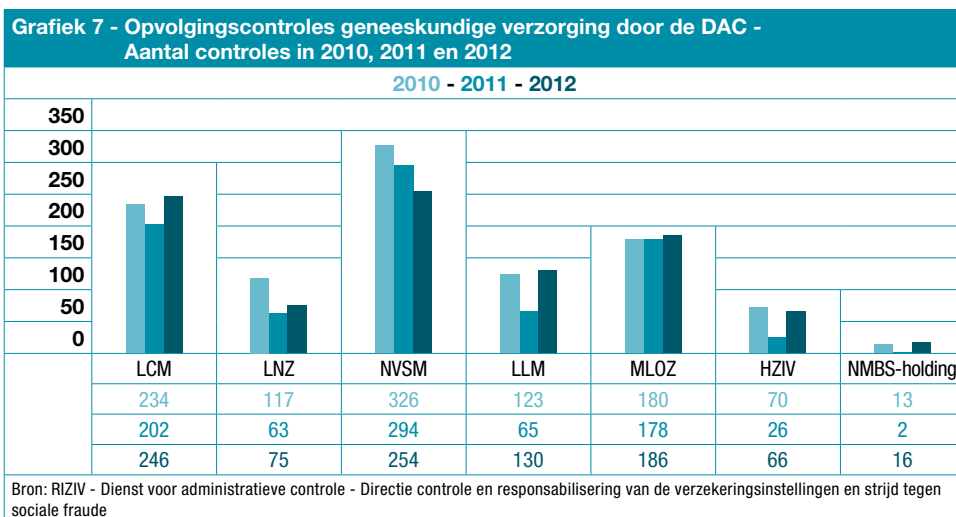
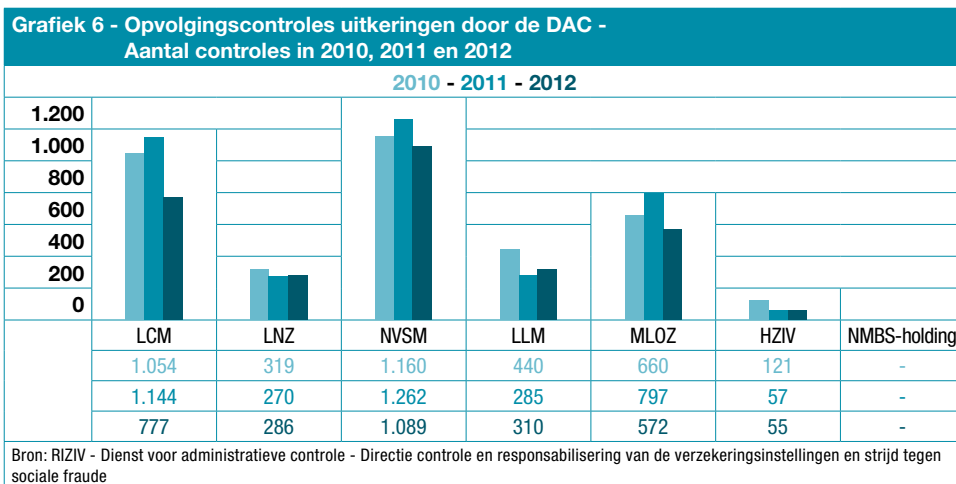
! Deze themacontrole richt zich hoofdzakelijk op de uitkeringen wegens arbeidsongeschiktheid voor werknemers en zelfstandigen. Personeelsleden van de NMBS zijn statutair benoemde ambtenaren, die niet onder die stelsels vallen. De Kas der geneeskundige verzorging van de NMBS-holding komt bijgevolg niet in aanmerking voor deze controle.

4. Opvolgingscontroles

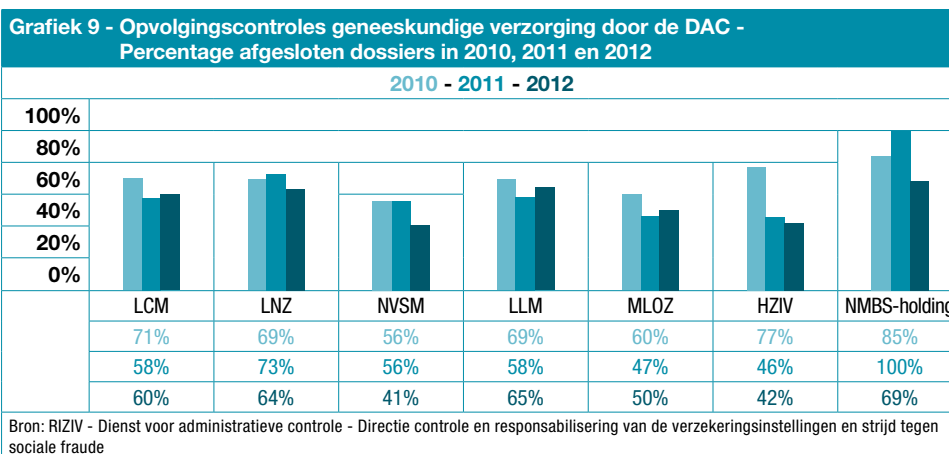
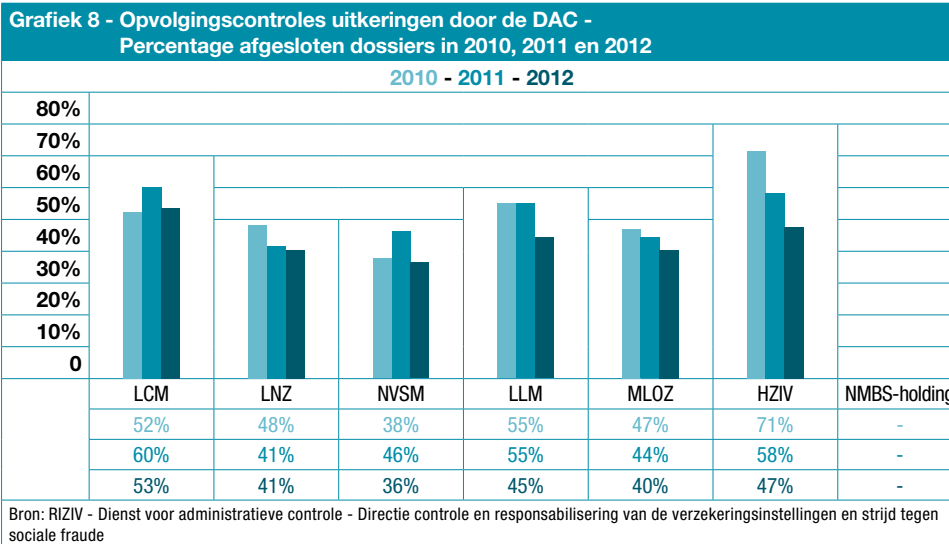
De DAC voert opvolgingscontroles uit voor alle dossiers waarin vaststellingen zijn gedaan.

Er zijn dus opvolgingscontroles met betrekking tot:

- de uitkeringsverzekering en de verzekering voor geneeskundige verzorging
- de themacontroles en de niet-thematische controles.

Ook een opvolgingscontrole resulteert mogelijk nog in een vaststelling. Is dat niet het geval, dan is de gecontroleerde situatie ondertussen correct en wordt het dossier in kwestie afgesloten.

5. Terugvordering

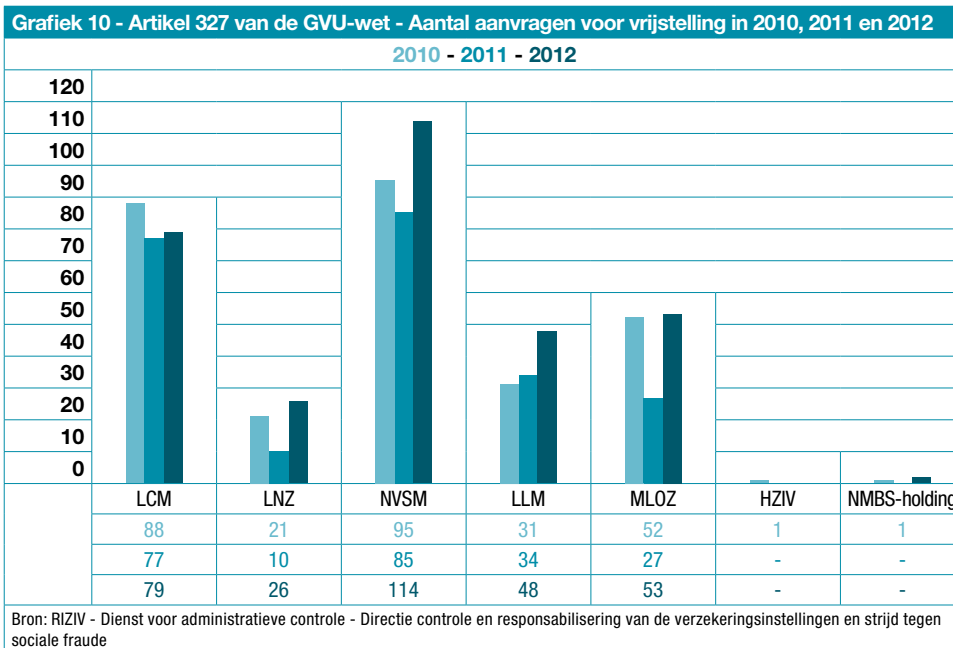
Als de V.I. er niet in slagen om niet-verschuldigde prestaties van sociaal verzekerden terug te vorderen (zie ook punt 1: Themacontroles, artikel 195) binnen de wettelijk voorziene termijn, dan moeten zij het resterend saldo boeken ten laste van hun eigen administratiekosten.

De V.I. kunnen wel vrijstelling daarvan aanvragen bij de leidend ambtenaar van de DAC.

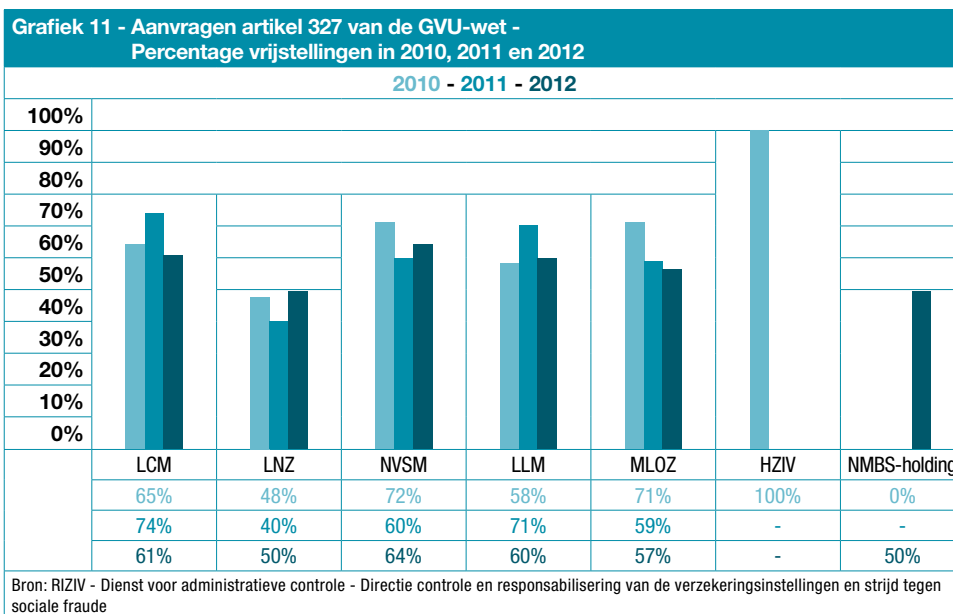
Vrijstelling is alleszins niet mogelijk in een van de volgende gevallen¹:

- als de terugvordering voortvloeit uit een fout, vergissing of nalatigheid van de V.I. in kwestie
- als de V.I. in kwestie niet alle mogelijke wettelijke middelen tot terugvordering heeft gebruikt
- als de terugvordering minder dan 300 EUR bedraagt
- als de aanvraag buiten de termijn is ingediend.

¹ Artikel 327 van het koninklijk besluit van 3 juli 1996 tot uitvoering van de GVV-wet (GVV-besluit).

! De Kas der geneeskundige verzorging van de NMBS-holding heeft voor 2010 en 2011 geen aanvragen ingediend voor de toepassing van artikel 327 van het Gvu-besluit.

www U vindt meer statistische tabellen op de website van het RIZIV: www.riziv.be, rubriek Wilt u meer weten? > Statistieken van het RIZIV.

V. Statistieken over personen aangesloten bij een ziekenfonds (ledentallen)

Dit deel geeft de evoluties van de personen die recht hebben op prestaties van de verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen (sociaal verzekerden), volgens regeling en volgens verzekeringsinstelling (V.I.).

De gegevens in dit deel zijn gebaseerd op de bestanden van de leden van de ziekenfondsen (ook "ledentallen" genoemd). De V.I. bezorgen deze bestanden 2 keer per jaar aan de Dienst voor administratieve controle van het RIZIV. De gegevens hebben betrekking op de situatie op 30 juni en 31 december van het betrokken jaar.

Sinds januari 2012 kunt u zelf basisstatistieken aanmaken over de personen die aangesloten zijn bij een Belgisch ziekenfonds. Een nieuwe toepassing op de website van het RIZIV berekent de gevraagde aantallen op basis van een set keuzewaarden: snel en eenvoudig! Een brok beleidsrelevante informatie is op die manier optimaal toegankelijk geworden.

U vindt de toepassing en meer informatie als volgt: www.riziv.be > Wilt u meer weten? > Statistieken van het RIZIV > Statistieken over personen aangesloten bij een ziekenfonds

Sociaal verzekerden kunnen recht hebben op de verzekering voor geneeskundige verzorging en/of de uitkeringsverzekering. De **verzekering voor geneeskundige verzorging** komt tegemoet in de kosten voor verzorging door individuele zorgverleners of door verzorgingsinstellingen. De **uitkeringsverzekering** kent een inkomensvervangende uitkering toe aan wie door arbeidsongeschiktheid, moederschap, vaderschap of adoptie geen arbeidsactiviteiten uitoefent.

De verzekering voor geneeskundige verzorging kent 2 categorieën rechthebbenden, namelijk gerechtigden en personen ten laste.

Gerechtigden zijn de personen tot wie de verzekering zich in de 1e plaats richt, en die de basisvoorwaarden moeten vervullen om het recht op tegemoetkomingen voor geneeskundige verzorging te laten ontstaan.

Personen ten laste genieten mee van het recht op tegemoetkomingen voor geneeskundige verzorging van de gerechtigde, omdat ze samenleven of verwant zijn met die gerechtigde. Het gaat meer bepaald om echtgenoten en echtgenotes, samenwonenden, ascendenten en descendente.

Vanaf 1993 onderscheiden we naast de rechthebbenden een categorie van **niet-verzekerde rechthebbenden**. Het zijn personen die niet langer de voorwaarden vervullen om recht te hebben op prestaties, bijvoorbeeld omdat ze weigerden de verschuldigde persoonlijke bijdrage te betalen wanneer er bijdragegegevens met een onvoldoende waarde aan het ziekenfonds werden bezorgd. Deze personen zijn dus nog wel lid van een ziekenfonds, maar verloren hun recht op prestaties, m.a.w. hun hoedanigheid van rechthebbende.

1. Evolutie volgens regeling

Tot eind 2007 vielen de rechthebbenden onder 2 regelingen, met een verschillend niveau van tegemoetkomingen en uitkeringen:

- de **algemene regeling**, gegroeid uit een verzekering die oorspronkelijk georganiseerd werd voor personen die zich als werknemer op de arbeidsmarkt bevonden of die zich door werkloosheid, arbeidsongeschiktheid of pensionering niet langer op de arbeidsmarkt bevonden, en die naderhand uitgebreid werd naar andere bevolkingslagen
- de **regeling voor de zelfstandigen** en de leden van de kloostergemeenschappen.

Voor de verzekering voor geneeskundige verzorging is dit onderscheid tussen de regelingen vanaf 1 januari 2008 verdwenen. Vanaf die datum hebben zelfstandigen (en leden van een kloostergemeenschap) dezelfde rechten inzake de verzekering voor geneeskundige verzorging als de andere groepen van de bevolking en bestaat er dus maar 1 stelsel van verzekering voor geneeskundige verzorging.

 Het volgende geldt wel nog:
De uitgaven voor kosten van geneeskundige verzorging voor personen die de hoedanigheid van zelfstandige hebben of die een duidelijke band hebben met deze hoedanigheid, zijn in principe gefinancierd vanuit het globaal financieel beheer van de sociale zekerheid der zelfstandigen en niet vanuit dat van de werknemers. Op basis hiervan kan men de aantallen dus nog afzonderlijk vermelden. Het begrip "regeling" is hier bijgevolg in die zin te begrijpen.

Wat de uitkeringsverzekering betreft, bestaat er nog steeds zowel een formeel als inhoudelijk onderscheid tussen de algemene regeling en de regeling der zelfstandigen.

a. Algemene regeling

Tabel 1 geeft de evolutie weer van het aantal rechthebbenden in de algemene regeling en het aantal niet-verzekerde rechthebbenden.

Tabel 1 - Het aantal rechthebbenden van de algemene regeling - Stand op 30 juni							
Categorie	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Gerechtigden (1)							
PUG + Overh.pers. & gelijkgest.	4.146.598	4.201.320	4.246.561	4.266.947	4.285.516	4.302.436	4.310.964
Invaliden	210.505	215.832	224.453	235.765	249.187	261.017	274.424
Mindervaliden	69.675	72.054	73.323	72.381	72.598	72.872	71.970
Weduwen, weduwnaars en wezen	362.834	360.937	356.116	350.145	343.996	336.064	325.689
Gepensioneerden	1.244.028	1.264.128	1.296.471	1.325.193	1.354.763	1.398.639	1.446.241
Personen ingeschreven in het Rijksregister (*)	175.697	174.391	165.391	155.199	158.051	166.317	165.575
Totaal (1)	6.209.337	6.288.662	6.362.315	6.405.630	6.464.111	6.537.345	6.594.863
Personen ten laste (2)							
Echtgenoten	734.870	692.268	674.025	658.994	647.357	632.636	615.524
Ascendenten	13.472	12.340	12.924	13.842	14.929	15.882	15.415
Descendenten	2.474.198	2.393.277	2.394.253	2.414.598	2.438.538	2.457.285	2.479.685
Totaal (2)	3.222.540	3.097.885	3.081.202	3.087.434	3.100.824	3.105.803	3.110.624
Rechthebbenden (1+2)	9.431.877	9.386.547	9.443.517	9.493.064	9.564.935	9.643.148	9.705.487
Niet-verzekerde gerechtigden (**)	41.967	90.343	89.346	103.890	103.011	108.620	119.219
(*) t.e.m. 1998: niet-beschermden personen							
(**) t.e.m. 1993: bij de rechthebbenden							
Bron: RIZIV - Dienst voor administratieve controle - Directie controle en beheer van toegankelijkheidsgegevens en archivering van gegevens							

De verschillende categorieën van gerechtigden van de algemene regeling zijn de volgende:

- **primaire uitkeringsgerechtigden (PUG):** actieve werknemers, werknemers in primaire arbeidsongeschiktheid, werknemers in moederschapsrust, gecontroleerde werklozen, studenten hoger onderwijs en werknemers in de voortgezette verzekering
- **invaliden:** verzekerden die na een éénjarige primaire arbeidsongeschiktheidsperiode verder als arbeidsongeschikt zijn erkend
- **mindervaliden:** verzekerden die, zonder recht te hebben op arbeidsongeschiktheidsuitkeringen, ongeschikt zijn erkend in het kader van ofwel de reglementering omtrent de tegemoetkomingen voor personen met een handicap ofwel de kinderbijslagregeling
- **weduwen, weduwnaars en wezen** van gerechtigden
- **gepensioneerden:** alle personen die recht hebben op een rustpensioen, een vervroegd pensioen of een als dusdanig geldend voordeel
- **personen ingeschreven in het rijksregister van de natuurlijke personen:** personen die in België hun legale hoofdverblijfplaats hebben en niet onderworpen zijn aan een buitenlandse verzekering voor geneeskundige verzorging of een specifieke Belgische ziekteverzekering, zoals bijvoorbeeld de Hulp- en verzorgingskas voor zeevarenden. Voor de ledentallen is een persoon slechts opgenomen in deze categorie als hij niet in een andere categorie vermeld kan worden.

b. Zelfstandigen en kloostergemeenschappen

Tabel 2 geeft de evolutie weer van het aantal rechthebbenden in de regeling van de zelfstandigen met 1 activiteit (= eigenlijke zelfstandigen) en de kloostergemeenschappen. De zelfstandigen met een gemengde loopbaan behoren tot de algemene regeling.

Tabel 2 - Aantal rechthebbende zelfstandigen met één enkele activiteit en de kloostergemeenschappen (met inbegrip van de mindervaliden) - Stand op 30 juni							
Categorie	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Gerechtigden (1)							
PUG	521.215	500.948	553.240	561.740	566.225	567.671	571.882
Invaliden	16.659	16.760	17.048	17.524	18.270	18.667	19.014
Gepensioneerden	82.515	57.737	82.531	83.138	83.671	83.937	85.104
Weduwen, weduwnaars en wezen	31.866	14.734	29.463	30.608	28.594	27.965	27.436
Starters		36.349					
IGO (Inkomensgarantie voor ouderen)		9.400					
Mindervaliden			6.632	3.945	5.421	5.363	5.314
Totaal (1)	652.255	635.928	688.914	696.955	702.181	703.603	708.750
Personen ten laste (2)							
Echtgenoten	124.160	105.121	115.071	111.954	107.647	102.614	98.234
Ascendenten	1.052	1.095	1.300	1.543	1.743	1.865	1.907
Descendenten	201.053	202.337	222.341	240.348	253.063	262.133	269.065
Totaal (2)	326.265	308.553	338.712	353.845	362.453	366.612	369.206
Rechthebbenden (1+2)	978.520	944.481	1.027.626	1.050.800	1.064.634	1.070.215	1.077.956
Kloostergemeenschappen	3.755	1.118	3.009	2.726	2.459	1.993	1.763

Bron: RIZIV - Dienst voor administratieve controle - Directie controle en beheer van toegankelijkheidsgegevens en archivering van gegevens

De verschillende categorieën van gerechtigden zijn:

- **primaire uitkeringsgerechtigde zelfstandigen (PUG) en helpers:** actieve zelfstandigen/helpers en zelfstandigen/helpers in primaire arbeidsongeschiktheid of moederschapsrust
- **invaliden:** verzekerden die arbeidsongeschikt erkend bleven na de periode van primaire ongeschiktheid en die voldoen aan de voorwaarden inzake invaliditeit vastgesteld door het koninklijk besluit van 20 juli 1971
- **gepensioneerden:** alle zelfstandigen die recht hebben op een rustpensioen als zelfstandige
- **weduwen, weduwnaars en wezen** van zelfstandige gerechtigden waarvan de echtgeno(o)t(e) gedurende minstens één jaar een beroepsactiviteit als zelfstandige heeft uitgeoefend
- **starters en “inkomensgarantie voor ouderen (IGO)”:**
Van 1 juli 2006 tot 31 december 2007 hadden de “startende zelfstandigen” en de “zelfstandigen met IGO” al recht op tegemoetkoming van zowel grote als kleine risico's. Tijdens deze periode was het mogelijk om ze als aparte categorieën te onderscheiden in de ledentallenbestanden. Omdat vanaf 1 januari 2008 alle verzekerde zelfstandigen recht hebben op grote en kleine risico's, zijn de startende zelfstandigen en zelfstandigen met IGO vanaf dit moment opgenomen bij respectievelijk de primaire uitkeringsgerechtigden en de gepensioneerden (zonder aparte vermelding).
- **mindervalide zelfstandigen:** al de mindervalide gerechtigden waarvoor er nog een band kan worden aangeduid met een hoedanigheid van zelfstandige
- leden van de **kloostergemeenschappen**.

2. Evolutie volgens verzekeringsinstelling

Hieronder vindt u grafieken en tabellen over de verdeling van de sociaal verzekerden per verzekeringsinstelling (V.I.).

Grafiek 1 geeft de verdeling weer van de leden volgens V.I. op 30 juni 2012 voor de algemene regeling en grafiek 2 geeft de verdeling voor de zelfstandigen.

LCM	41,48%	
LNM	4,35%	
NVSM	29,65%	
LLM	5,17%	
LOZ	17,45%	
HZIV	0,76%	
NMBS-Holding	1,14%	

Bron: RIZIV - Dienst voor administratieve controle - Directie controle en beheer van toegankelijkheidsgegevens en archivering van gegevens

LCM	43,60%	
LNM	5,20%	
NVSM	15,17%	
LLM	6,81%	
LOZ	28,81%	
HZIV	0,40%	

Bron: RIZIV - Dienst voor administratieve controle - Directie controle en beheer van toegankelijkheidsgegevens en archivering van gegevens

Tabel 3 geeft de evolutie van het aantal rechthebbenden per V.I. op 30 juni voor de jaren 2000 t.e.m. 2012 in de algemene regeling (exclusief de niet-verzekerde rechthebbenden).

Tabel 4 geeft de evolutie voor de regeling van de zelfstandigen.

Tabel 3 - Algemene regeling - Evolutie van de rechthebbenden per V.I. op 30 juni (in %)							
Jaar	LCM	LNM	NVSM	LLM	LOZ	HZIV	NMBS-holding
2000	44,05	3,84	28,96	5,73	14,98	0,81	1,64
2001	43,80	3,91	29,09	5,71	15,09	0,81	1,59
2002	43,53	3,95	29,24	5,68	15,26	0,79	1,55
2003	43,29	3,97	29,36	5,63	15,49	0,79	1,49
2004	43,01	3,98	29,58	5,57	15,65	0,79	1,42
2005	42,77	3,98	29,79	5,51	15,81	0,79	1,36
2006	42,37	3,98	30,00	5,43	16,14	0,78	1,31
2007	42,39	4,04	29,41	5,41	16,69	0,77	1,29
2008	42,21	4,11	29,46	5,34	16,86	0,75	1,26
2009	42,04	4,18	29,51	5,29	17,01	0,74	1,23
2010	41,81	4,23	29,54	5,27	17,21	0,75	1,20
2011	41,66	4,28	29,56	5,22	17,36	0,75	1,16
2012	41,48	4,35	29,65	5,17	17,45	0,76	1,14

Bron: RIZIV - Dienst voor administratieve controle - Directie controle en beheer van toegankelijkheidsgegevens en archivering van gegevens

Tabel 4 - Regeling zelfstandigen met één activiteit - Evolutie van de rechthebbenden per V.I. op 30 juni (in %)							
Jaar	LCM	LNM	NVSM	LLM	LOZ	HZIV	
2000	48,76	5,35	13,97	8,13	23,47	0,33	
2001	48,50	5,32	14,19	8,03	23,64	0,32	
2002	48,26	5,31	14,21	7,96	23,95	0,32	
2003	47,93	5,30	14,28	7,89	24,29	0,31	
2004	47,67	5,26	14,37	7,78	24,62	0,30	
2005	46,97	5,23	14,41	7,64	25,46	0,30	
2006	45,88	5,22	14,35	7,48	26,76	0,30	
2007	44,96	5,14	14,28	7,22	28,08	0,32	
2008	45,10	5,17	14,56	7,10	27,79	0,27	
2009	44,55	5,20	14,84	6,96	28,11	0,34	
2010	44,43	5,15	14,99	6,85	28,23	0,34	
2011	44,03	5,19	15,07	6,82	28,58	0,31	
2012	43,60	5,20	15,17	6,81	28,81	0,40	

Bron: RIZIV - Dienst voor administratieve controle - Directie controle en beheer van toegankelijkheidsgegevens en archivering van gegevens

Tabel 5 - Niet-verzekerde rechthebbenden - Evolutie per V.I. op 30 juni (in %)							
Jaar	LCM	LNM	NVSM	LLM	LOZ	HZIV	NMBS-holding
2011	41,66	4,28	29,56	5,22	17,36	0,75	1,16
2012	30,53	3,84	32,51	3,75	25,96	3,41	0,01

Bron: RIZIV - Dienst voor administratieve controle - Directie controle en beheer van toegankelijkheidsgegevens en archivering van gegevens

